

การเดินทางสู่ความทรงจำ

โดย

นายปรัชญา ลดาชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตรกรรม

ภาควิชาจิตรกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การเดินทางสู่ความทรงจำ

โดย

นายปรัชญา ลดาชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตรกรรม

ภาควิชาจิตรกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

JOURNEY INTO THE MEMORY

By

Prachya Ladachat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Painting

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2009

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเดินทางสู่
ความทรงจำ” เสนอโดย นายปรัชญา ลดาชาติ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตรกรรม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

- อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
1. อาจารย์อำมฤทธิ ชูสุวรรณ
 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาวิน เบี้ยคกลาง

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์อิทธิพล ตั้งโฉลก)
...../...../.....

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ วังบอน)
...../...../.....

.....กรรมการ
(อาจารย์ทรงไชย บัวชุม)
...../...../.....

.....กรรมการ
(อาจารย์อำมฤทธิ ชูสุวรรณ)
...../...../.....

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นาวิน เบี้ยคกลาง)
...../...../.....

49001207: สาขาวิชาจิตรกรรม

คำสำคัญ : การเดินทางสู่ความทรงจำ

ปรัชญา ลดาชาติ : การเดินทางสู่ความทรงจำ. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.อัมฤทธิ์ ชูสุวรรณ และ ผศ.นาวิน เบียดกลาง. 73 หน้า.

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การเดินทางสู่ความทรงจำ” ชุดนี้ เป็นการแสดงออกถึงเรื่องราวความทรงจำ ซึ่งเป็นสิ่งที่ฝังแน่นอยู่ในทุกชั้นส่วนของคุณนึกคิดของมนุษย์เรา ความทรงจำนั้นเป็นไปทั้งเรื่องดี และเรื่องร้าย ความสมหวังผิดหวังในชีวิต การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก ญาติสนิทมิตรสหาย พวกเขาเหล่านั้นได้จากพวกเราไปสู่อีกโลกหนึ่ง ซึ่งอยู่ตรงกันข้ามกับโลกเรา

สิ่งที่หลงเหลือและเป็นตัวแทนของสิ่งเหล่านั้นคือ ความทรงจำซึ่งเป็นเหมือนร่องรอยเป็นทางออกใหม่ที่เราคิดถึงบุคคลที่จากไป จึงทำให้มีการเดินทางตามหาบทบาทเหล่านั้น ซึ่งบังเกิดขึ้นในจิตใจของเราเอง การเดินทางผ่านมิติทางความคิดคำนึง สู่อีกโลกหนึ่งที่ซุกซ่อนอยู่ภายในจิตใจของเราเอง

ภาควิชาจิตรกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2552

ลายชื่อชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1..... 2.....

49001207 : MAJOR : PAINTING

KEY WORD : JOURNEY MEMORY

PRACHYA LADACHAT : JOURNEY INTO THE MEMORY. THESIS ADVISORS:
AMARIT CHUSUWAN AND ASST. PROF. NAWIN BIADKLANG. 73 Pp.

This series of an art thesis which entitled as “Journey into the Memory” is as to convey about the story of memory that bury tight within every pieces of human’s thought. Those memories have occurred in both of good and worse kind, no matter what life has fulfilled or failure. Include when losing off your beloved, close relative or friends, they have gone and be apart from us into another world which is opposite from ours world.

What has still remained to represent for them is the memory which is as like a trace as the new exit way for us to remind of those who has already pass away now. Then there has come to be the journey of finding those memories which conceiving inner our own mind. It’s about to journey through the dimension of reverie into the mysterious world that concealing within our own mind.

Department of Painting Graduate School , Silpakorn University Academic Year 2009

Student ’s signature.....

Thesis Advisors ’s signature 1..... 2.....

กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ “การเดินทางสู่ความทรงจำ” ของข้าพเจ้าชุดนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมาจากบิดา มารดา และทุกคนในครอบครัว รวมไปถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ให้การอบรมสั่งสอนมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ อัมฤทธิ์ ชูสุวรรณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์นาวิน เบียดกลาง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาในเรื่องการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาของปัญหาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์	1
สมมุติฐานของการศึกษา	2
ขอบเขตในการสร้างสรรค์	2
ขั้นตอนในการสร้างสรรค์	2
วิธีการสร้างสรรค์	2
แหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์	2
อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้าและการสร้างสรรค์	3
การเสนอผลงาน	3
2 ข้อมูลและอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์	4
ความสัมพันธ์ต่อพื้นที่.....	5
ข้อมูลของสถานที่.....	5
ตระกูลรักสำรวจ	6
องค์พระเจดีย์แห่งบ้านศิลปิน	6
พิธีกรรมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์	7
อิทธิพลทางศิลปกรรม	7
สรุปท้ายบท.....	8
3 การดำเนินงานสร้างสรรค์.....	23
เนื้อหา	23
ลักษณะของผลงาน.....	24

บทที่	หน้า
การดำเนินงาน.....	24
การศึกษาค้นคว้า.....	24
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเชิงทัศนศิลป์.....	25
การสร้างภาพร่าง.....	25
เทคนิคในการสร้างสรรค์.....	25
4 การพัฒนาและวิธีการสร้างผลงาน.....	29
ระยะที่ 1 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	29
ระยะที่ 2 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์.....	36
ระยะที่ 3 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์.....	48
5 บทสรุป.....	70
บรรณานุกรม.....	71
ประวัติผู้วิจัย.....	72

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ลักษณะของพื้นที่บริเวณรอบนอกบ้านศิลปิน	9
2	ลักษณะของพื้นที่บริเวณรอบนอกบ้านศิลปิน	10
3	ลักษณะของพื้นที่บริเวณบ้านศิลปิน	11
4	ลักษณะของพื้นที่บริเวณบ้านศิลปิน	12
5	ลักษณะของพื้นที่บริเวณบ้านศิลปิน	13
6	ลักษณะของพื้นที่บริเวณรอบนอกบ้านศิลปิน	14
7	ลักษณะของพื้นที่บริเวณบ้านศิลปิน	15
8	ตระกูลรักสำหรวจ	16
9	ลักษณะพิธีงเต็ก	17
10	ตัวอย่างภาพถ่ายที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์	18
11	ลักษณะของการใช้พื้นที่ของ บิล วิโอล่า (bill viola).....	19
12	ภาพผลงานของ บิล วิโอล่า (bill viola)	20
13	ภาพผลงานของ บิล วิโอล่า (bill viola)	21
14	ภาพผลงานของ บิล วิโอล่า (bill viola)	22
15	ผลงานภาพร่าง	26
16	ผลงานภาพร่าง	27
17	อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	28
18	ผลงานระยะที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์.....	30
19	รายละเอียดของผลงานระยะที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์	31
20	ผลงานและรายละเอียดของผลงานระยะที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์.....	32
21	ผลงานระยะที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์.....	33
22	รายละเอียดของผลงานระยะที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์	34
23	ผลงานและรายละเอียดของผลงานระยะที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์.....	35
24	ผลงานและรายละเอียดของผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์.....	37
25	รายละเอียดของผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์	38
26	ผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์.....	39

ภาพที่	หน้า
27	รายละเอียดของผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์ 40
28	รายละเอียดของผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์ 41
29	ผลงานและรายละเอียดของผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์ 42
30	ผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์ 43
31	ผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์ 44
32	ผลงานและรายละเอียดของผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์ 45
33	ผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์ 46
34	ผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์ 47
35	รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ 51
36	ผลงานวิทยานิพนธ์ 52
37	ผลงานวิทยานิพนธ์ 53
38	ผลงานวิทยานิพนธ์ 54
39	รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ 55
40	รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ 56
41	ผลงานวิทยานิพนธ์ 57
42	รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ 58
43	รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ 59
44	ผลงานวิทยานิพนธ์ 60
45	รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ 61
46	รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ 62
47	ผลงานวิทยานิพนธ์ 63
48	รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ 64
49	รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ 65
50	ผลงานวิทยานิพนธ์ 66
51	ผลงานวิทยานิพนธ์ 67
52	ผลงานวิทยานิพนธ์ 68
53	รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์ 69

บทที่ 1

บทนำ

การจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตของคนเรานั้นเกิดขึ้นตั้งแต่เราเป็นทารก ซึ่งเป็นไปตามระบบของสมองอันเป็นธรรมชาติทางร่างกายที่เรารับรู้กันได้โดยปกติ หากแต่ระบบความจำ ความรู้สึกนึกคิดเหล่านี้ กลับมีผลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เราเป็นอย่างมาก ซึ่งมีผลต่อสภาวะอารมณ์หรือการตัดสินใจต่าง ๆ ของเรา เป็นเรื่องแปลกที่เรื่องราวต่าง ๆ ที่บันทึกอยู่ในส่วนหนึ่งของสมองและแม้ความจำเหล่านั้นจะอยู่ลึกจนตัวของเราเองแทบจะจดจำไม่ได้ ความจำในส่วนนั้นกลับมีผลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกรวมถึงบุคลิกภาพของตัวเรา ความสงสัยและความสนใจต่อขบวนการทางสมองนี้เอง ที่ข้าพเจ้าใช้เป็นหัวข้อในการปฏิบัติงานชุดนี้ขึ้นมา

ที่มาของปัญหาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ทุกคนมีความทรงจำกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต บางสิ่งก็เป็นความทรงจำที่ดี บางสิ่งก็เป็นความทรงจำที่ฝังใจจากเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในชีวิต ความทรงจำเหล่านี้ถูกเก็บไว้ในส่วนที่เป็นความจำในสมอง เมื่อมีสิ่งใดมาสัมผัสเราในขณะหนึ่ง ซึ่งสัมพันธ์ใกล้เคียงกับเหตุการณ์ในอดีต เหตุการณ์แห่งความทรงจำเหล่านั้นก็จะปรากฏออกมาในความรู้สึกของเรา

เราไม่สามารถเดินทางย้อนเวลากลับไปหาคืนวันเก่าในอดีตได้อีก สิ่งที่เราจะทำได้ก็เพียงย้อนนึกถึงเรื่องราวเหล่านั้น การเข้าสู่ความทรงจำในจิตใจจึงไม่ผิดอะไรกับการเดินทางของโลกภายนอก เพียงแต่สถานที่ ๆ เราเดินทางไปในั้น เป็นโลกภายในซึ่งเต็มไปด้วยความไม่มีตัวตน มีดดำ ไร่ขอบเขตและกาลเวลา

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์

โลกของเราประกอบไปด้วยสองสิ่งเสมอ เหมือนดังเหรียญสองด้าน เมื่อมีร่างกายก็ย่อมมีจิตใจ มีโลกของความเป็นจริงภายนอกก็ย่อมมีโลกความเป็นจริงภายในหรือจะเรียกว่า มโนภาพ ความคิด ความรู้สึก ความทรงจำ และอื่น ๆ ย่อมเกิดขึ้นในตัวบุคคล ความจริงภายในหรือความจริงทางจิตอันนี้เอง ที่ส่งผลกับชีวิตของคนเราอย่างมากมาเป็นตัวบ่งชี้ความทุกข์ความสุขให้แก่มนุษย์เรา

ชีวิตของเราจึงดำรงอยู่บนเส้นขนานระหว่างโลกภายนอกและโลกภายใน แท้จริงแล้วหาได้มีความสำคัญยิ่งหย่อนไปกว่ากัน หากแต่อยู่ที่เราจะสามารถเรียนรู้ที่จะรักษาความสมดุลดังกล่าวเอาไว้ได้อย่างไร การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าของสิ่งที่อยู่ภายนอกและภายใน เพื่อจะดำรงตนต่อไปภายใต้วิถีชีวิตปกติ

สมมุติฐานของการศึกษา

เพื่อศึกษาค้นคว้าสื่อต่าง ๆ ในการแสดงออก ซึ่งถ่ายทอดเรื่องราวในอดีต (ความทรงจำ) ให้ปรากฏภาวะของอารมณ์ของห้วงเวลาดังกล่าว ด้วยการทำงานร่วมกับพื้นที่ (อาคารเก่า) ที่ยังหลงเหลือเวลาในอดีตและยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน และให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนหนึ่งของผลงานด้วยสัมผัสต่าง ๆ

ขอบเขตในการสร้างสรรค์

1. **ด้านเนื้อหา** แสดงออกถึงเรื่องราวความทรงจำต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต ความสัมพันธ์ต่อกันระหว่างโลกภายนอกและโลกภายใน
2. **ด้านรูปแบบ** เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบศิลปะจัดวาง (Installation) ในพื้นที่ (อาคารเก่า) และให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนหนึ่งของผลงานด้วยสัมผัสต่าง ๆ
3. **ด้านเทคนิค** ด้วยการใช้เทคนิคกล้องไฟฉายภาพพร้อมกับการจัดบรรยากาศภายในด้วยการควบคุมแสง (มิดสนิท) เพื่อควบคุมประสาทสัมผัสของผู้ชมผลงาน

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (ศึกษาความเป็นมาและรายละเอียดในส่วนต่าง ๆ ของสถานที่)
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. การสรุปผลการศึกษา
5. การเสนอแนะ

วิธีการสร้างสรรค์

1. ศึกษาการทำงานร่วมกับพื้นที่
2. ประเมินคุณค่าพื้นที่ เนื้อหา และอดีตที่มีอยู่ในพื้นที่

3. ลำดับข้อมูล วิเคราะห์สรุปส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอ
4. เก็บข้อมูลเพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงาน
5. ผลงานภาพร่าง
6. ปฏิบัติงานจริง พร้อมจดบันทึกการสร้างสรรค์ผลงาน วิเคราะห์ข้อดีข้อเสีย เพื่อหาความสมบูรณ์ให้กับผลงาน

แหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์

1. ศึกษาเนื้อหาเรื่องราวที่มีอยู่ในพื้นที่ ลักษณะของตัวอาคาร วิถีชีวิตของคนในพื้นที่
2. ศึกษาจากการพูดคุยกับผู้คนในพื้นที่
3. ศึกษาเนื้อหาเรื่องราวที่ติดตามจากตัววัสดุเอง (ภาพถ่าย)
4. ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
5. ข้อมูลเอกสาร ตำราวิชาการที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับวิทยานิพนธ์

อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้าและการสร้างสรรค์

1. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บภาพ เช่น กล้องถ่ายรูป กล้องวิดีโอ
2. กระดาษสมุด เพื่อทำแบบร่าง รวมไปถึงจนถึงคอมพิวเตอร์
3. อุปกรณ์งานช่างต่าง ๆ

การเสนอผลงาน

การเสนอผลงานได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. **ภาคเอกสาร** ได้จากการจดบันทึกการค้นหาค้นหาข้อมูลและภาพร่างในขั้นตอนต่าง ๆ รวมไปถึงการจัดทำเป็นเอกสารประกอบการศึกษาหรือวิทยานิพนธ์ โดยนำเสนอพร้อมกับตัวผลงาน
2. **ภาคปฏิบัติ** ศึกษาเนื้อหาเรื่องราวของพื้นที่และอาคาร สร้างผลงานจริงและจัดหาพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการ โดยการติดต่อทางเจ้าของสถานที่เพื่อติดตั้งผลงานและจัดนิทรรศการ

บทที่ 2

ข้อมูลและอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในปัจจุบันนี้ นับว่ามีความหลากหลายทั้งในเรื่องของเนื้อหา รูปแบบและวิธีการมากขึ้นเรื่อย ๆ จากการศึกษาค้นคว้าปฏิบัติและรวมถึงการเข้าชมผลงาน จากนิทรรศการต่าง ๆ ทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจได้ว่า รูปแบบและวิธีการที่มีความหลากหลายมากขึ้นในปัจจุบันนี้ เป็นแรงกระตุ้นความคิดและการแสดงออกของข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก เพราะเรื่องราวเหล่านั้นสามารถบอกเล่าออกมาในรูปแบบที่ไร้ขีดจำกัด สามารถสื่อออกมาได้ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม

ทั้งนี้ข้าพเจ้าจึงมีความคิดที่ต้องการจะให้ศิลปะเป็นฝ่ายรุกคือเข้าหาพื้นที่ เป็นส่วนหนึ่งส่วนเดียวกับพื้นที่ (Site specific) ด้วยการตีโจทย์อันนี้ เพื่อต้องการให้ขอบเขตของผลงานนั้นขยายกว้างออกไปกินพื้นที่ของอาคาร นั้นหมายถึงความต้องการให้ผู้คนเข้ามามีส่วนหนึ่งของผลงานศิลปะไปโดยปริยาย โดยการทำงานร่วมกับพื้นที่นั้นจะต้องมีการร่วมกันในสองลักษณะคือ

1. การร่วมกันในส่วนของเนื้อหา คือ การหาข้อมูลของพื้นที่ด้วยพื้นที่ ที่มีประวัติความเป็นมาร่วมร้อยปี จึงเต็มไปด้วยเรื่องราวในตัวของมันเองทั้งที่ยังหลงเหลือให้เห็นอยู่ เช่นลักษณะทางสถาปัตยกรรมหรือแม้แต่ภาพถ่ายของเจ้าของบ้านที่ยังเห็นอยู่ในปัจจุบัน และเนื้อหาในส่วนที่เกิดจากการศึกษาเอกสารและการพูดคุยกับผู้คนในพื้นที่ ซึ่งต้องทำการประเมินและใช้เนื้อหาในส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อผลงานให้มากที่สุด

2. การร่วมกันในส่วนของพื้นที่จากการเข้าไปศึกษาพื้นที่เป็นเวลาหลายครั้ง เพื่อหาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมที่สุดในการติดตั้งผลงาน โดยข้าพเจ้าได้เลือกพื้นที่บริเวณชั้นสองของบ้าน เนื่องจากมีบริเวณเป็นห้องโถงสองห้องและสามารถมองลงมายังเจดีย์ที่อยู่ตรงใจกลางบ้านได้ ในข้อนี้มีผลทางเทคนิคเป็นอย่างมากในการติดตั้งผลงาน “เจดีย์” (กลับหัว) เนื่องจากต้องมีการวางมุมของเลนส์ให้มีความพอดี อันจะส่งผลต่อความสมบูรณ์ของภาพที่ปรากฏ ประการต่อมาคือพื้นที่เป็นห้องโถงสองห้องจึงทำให้การติดตั้งเนื้อหาของผลงานต้องมีความต่อเนื่องกันจากห้องหนึ่งไปสู่อีกห้องหนึ่ง

ความสัมพันธ์ต่อพื้นที่

พื้นที่ในการติดตั้งผลงานคือ “บ้านศิลปินคลองบางหลวง” โดยลักษณะพื้นที่เป็นอาคารไม้สองชั้นอายุกว่าร้อยปีสร้างขึ้นในสมัยกรุงธนบุรี บริเวณดังกล่าวเคยเป็นจุดสัญจรของผู้คนในสมัยนั้น ความสำคัญดังกล่าวถูกลดลงเมื่อผู้คนเริ่มใช้ถนนแทนคูคลอง บ้านหลังนี้ถูกทิ้งร้างและได้ถูกรื้อถอนขึ้นมาภายหลัง โดยคุณชุมพล อักพันธ์านนท์ สำหรับข้าพเจ้าแล้วบ้านหลังนี้เหมือนตายไปแล้วเกิดใหม่ การเกิดขึ้นมาใหม่นั้นบริบทของบ้านก็เปลี่ยนไป แต่สิ่งที่สำคัญของบ้านหลังนี้ยังคงอยู่ นั่นคือเรื่องราวที่ผ่านมาของพื้นที่ ช่วงเวลากว่าร้อยปีที่ผ่านมานั้นได้เกิดเรื่องราวต่าง ๆ มากมายผ่านเจ้าของบ้านหลายรุ่นจนถึงปัจจุบัน บ้านหลังนี้จึงไม่ต่างไปจากคนวัยชรา ที่ผ่านร้อนผ่านหนาวเต็มไปด้วยเรื่องราวต่าง ๆ ในตนเองมากมาย

นอกจากสภาพของตัวพื้นที่เองแล้ว สภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตที่รายล้อม ก็มีผลต่อผลงานเป็นอย่างมากกล่าวคือ วิถีชีวิตในละแวกนั้นยังคงหลงเหลือวิถีชีวิตแบบชาวน้ำให้เห็นอยู่บ้าง การใช้เรือในการสัญจรในระยะใกล้ การจับจ่ายใช้สอยทางน้ำก็ยังคงมีให้เห็น หรือแม้แต่วัฒนธรรมของอาคารในบริเวณใกล้เคียงก็ยังเป็นบ้านไม้แบบดั้งเดิม จึงถือได้ว่าการเดินทางเข้ามาชมผลงานในครั้งนี้ผู้ชมได้เข้าถึงผลงานก่อนดูผลงานเสียอีก ซึ่งอาจให้ผลสัมฤทธิ์ตามหัวข้อของวิทยานิพนธ์ “การเดินทางสู่ความทรงจำ”

ข้อมูลของสถานที่

จากหนังสือชื่อเล่าเรื่องบางกอกของ ส.พลายน้อย ได้เล่าถึงความเป็นมาของคลองบางหลวงว่า บางนั้นแปลว่าคลอง เมื่อแผ่นดินพระเจ้าจักรพรรดิโปรดให้ขุดบางกอกใหญ่ บางกอกน้อยให้ตะลุยกั้นเป็นแม่น้ำ แล้วสร้างเมืองลงรักษาที่ขุดเหมือนอย่างแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย คลองบางกอกใหญ่แต่เดิมนั้นก็มีขนาดใหญ่โตเท่ากับคลองบางกอกน้อยแต่เพราะอยู่ใกล้เมืองธนบุรี

คนสร้างเขี้ยวเรือลงมามาก ปักถมที่ทางออกมา ก็ทำให้แคบไป ราษฎรเห็นว่ามีเล็กกว่าลำบางกอกน้อย ไม่ควรจะเรียกบางกอกใหญ่ เห็นว่าเท่ากับลำบางหลวงเสียแล้ว ก็เรียกว่าคลองบางหลวงเสียทีเดียว แต่ผู้รู้เป็นอันมากไม่ว่าอย่างนั้น ที่เรียกว่าคลองบางหลวงนั้นเรียกเมื่อแผ่นดินเจ้าตาก เพราะเจ้าตากไปตั้งวังอยู่ที่กรมหลวงวงษาเดี่ยวนั้นคนก็เรียกว่าวังหลวง ก็ในคลองนั้นเจ้าตากให้ไปขับไล่บางราษฎรเป็นอันมากเอาเป็นที่หลวงประทานขุนนาง แลเจ้านายในแผ่นดินนั้น แลคนจะเดินเรือทางนั้น ก็ต้องระวังตัวต่าง ๆ คนจึงเรียกว่าคลองหลวง บางหลวงไป เพราะเป็นคลองริมวังโดยจะเรียกว่าคลองบางหลวงตั้งแต่ด้านเลี้ยวเข้าไปข้างวัดปากน้ำนอกนั้นออกมายังเป็นบางกอกใหญ่

ในหนังสือแบบเรียน ภูมิศาสตร์ของกรมตำรา กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับพิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2368 (ภูมิศาสตร์ประเทศสยาม) ได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า “เมืองธนบุรีเดิมตั้งอยู่ในคลองบางกอกใหญ่ ตรงวัดมหาสุวรรณหรือที่เรียกว่าวัดศาลาสีหน้า เมื่อรัชกาลสมเด็จพระชัยราชาธิราช สมัยกรุงศรีอยุธยา โปรดให้ขุดคลองลัดแม่น้ำเจ้าพระยาจึงย้ายเมืองธนบุรีมาตั้งป้อมปราการขึ้นที่ตรงวัดอรุณราชวราราม” ดังนั้นแล้วจะเห็นได้ว่าคลองบางหลวงบริเวณนี้ นับเป็นบริเวณที่มีความเป็นมาและความสำคัญในประวัติศาสตร์ของไทยเป็นอย่างมาก

นอกจากนั้นยังมีการกล่าวถึงชื่อ บางกอก ว่าในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นนักปราชญ์ทางโบราณคดีและภาษาไทยท่านได้ใช้คำว่าบางกอก ใน”พระสมณศสาสตร์” ภาษาบาลีที่พระราชทานไปยังลังกา มีข้อความตอนหนึ่งว่า “เมือง(ธนบุรี) นั้นแหละเรียกว่าเมืองบางกอก เพราะสร้างขึ้นระหว่างคลองบางกอกทั้งสอง โดยชื่อแห่งเมืองไรเล่า แม้ราชธานีของไทยบัดนี้(คือรัตนโกสินทร์) ชาวต่างประเทศมีอังกฤษ ฝรั่งเศส เป็นต้น ก็ยังเรียกกันอยู่อย่างนั้นแหละ”

ตระกูลรักสำหรับจ

ตระกูลรักสำหรับจ ทำกิจการค้ากับบ้านหลังนี้มาช้านาน เริ่มตั้งแต่ธนบุรีเป็นเมืองหลวงเดิมเป็นบ้านทรงมะนิลา มีการซ่อมแซม ต่อเติม ตามอายุนี้ร้อยปีของบ้าน ยังคงเหลือความงามบางส่วนให้เห็น

เดิมนั้นทั้งย่านนี้เป็นชุมชนทำทองเกือบทั้งย่าน และเป็นเมืองหลวงธนบุรีตั้งอยู่ ณ จุดนี้ธุรกิจตระกูลนี้นอกจากทำทองแล้วยังขายของชำหลากหลายชนิด พอเริ่มต้นรัชสมัยรัตนโกสินทร์ ผู้คนนับหน้าถือตา ข้าราชการมาก ตระกูลนี้จึงหันเหมารับราชการจวบจนปัจจุบัน เช่น พลเรือเอก ยอดชาย รักสำหรับจ (กำลังรับราชการอยู่)

องค์พระเจดีย์แห่งบ้านศิลปิน

พระเจดีย์ย่อมุมไม้สิบสองที่อยู่บริเวณบ้านศิลปิน เป็นศิลปะสมัยธนบุรี อยู่คู่กับวัดและชุมชนแห่งนี้มายาวนาน สันนิษฐานว่าเป็นพระเจดีย์ทิศหนึ่งจากสี่ทิศเพื่อบอกอาณาเขตของวัดกำแพง บางจาก คำว่า”ย่อมุมไม้สิบสอง” หมายถึงเหลี่ยมของอาคารเจดีย์พระเมรุหรือสิ่งอื่น ๆ ที่ทำให้มุมมีหยักเป็นเหลี่ยมออกมาแทนที่มุมเพียงมุมเดียว กลับหักย่อลงทำให้เป็น3มุม เพื่อความงดงามให้แก่สิ่งก่อสร้างนั้น การย่อมุมทำให้มุมหนึ่งเกิดเป็น3มุม อาคารเจดีย์หรือพระเมรุซึ่งเป็นสิ่งก่อสร้างทรงสี่เหลี่ยมมี 4 มุมจึงกลายเป็น 12 มุมอาคารเจดีย์หรือสิ่งก่อสร้างใดมีลักษณะดังกล่าวนี้จึงเรียกว่าย่อมุมไม้สิบสอง

พิธีกรรมที่มีผลต่อการสร้างสรรค์

พิธีงเด็ก เป็นพิธีศพที่ลูกหลานของชาวจีนทำบุญกุศล ทั้งทำแทนตัวผู้ตายและทำให้ผู้ตายด้วย เพื่อให้ผู้ตายได้กุศลผลบุญมากที่จะไปขึ้นสวรรค์ คำว่า “งเด็ก” เป็นคำสองคำประกอบกัน “ง” แปลว่า ทำ “เด็ก” แปลว่า “บุญกุศล”

พิธีกรรมนี้ประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ มากมาย และมีหนึ่งในขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีผลต่อความคิดของข้าพเจ้านั้นคือ ขั้นตอน “การข้ามสะพานงเด็ก” เป็นพิธีกรรมข้ามสะพานของลูกหลาน คือการที่พระพาดวงวิญญาณมาส่งยังแดนสวรรค์ โดยมีลูกหลานกตัญญูมาส่งด้วยนั่นเอง ส่งเสร็จก็ข้ามกลับโดยทุกครั้งข้ามสะพานลูกหลานทุกคนต้องโยนสตางค์ลงในอ่างน้ำประหนึ่งเป็นการซื้อทางให้แก่ผู้ตายและตนเอง แต่จะมีข้อสำคัญว่า ลูกหลานที่เป็นประจำเดือนจะไม่ให้ข้ามสะพาน

ก่อนเริ่มพิธีลูกชายคนโตจะต้องไปไหว้บูชาสะพาน ไหว้รูป 2 ดอก ขนม กระดาษเงิน กระดาษทอง พิธีเริ่มจากการสวดมนต์ พระจะเดินชบวนโดยรูปที่ 2 จะถือโคมวิญญาณ ต่อจากพระคือชบวนลูกหลานโดยไล่ตามคักดีและอาวูโส การข้ามสะพานแล่งออกเป็น 2 ช่วง คือช่วงข้ามไปและช่วงข้ามกลับ ช่วงแรกจะเป็นการพาดวงวิญญาณข้ามไปส่งแดนสวรรค์ เมื่อข้ามไปถึงพระจะหยุดชบวน พระจะวางโคมวิญญาณลงกับที่ เหล่าพระทั้งหมดล้วนก้มกราบพระพุทธรูป 3 ดอกให้ลูกชายคนโตไหว้ เพื่อเป็นการไหว้พระพุทธรูปแทนผู้ตาย จากนั้นชบวนพระก็จะพาลูกหลาน ข้ามกลับมายังโลกมนุษย์ โดยจะไม่ถือโคมวิญญาณกลับมาด้วย และขากลับจะต้องข้ามสะพานสวนทางกับขาไป ข้ามไปก็รอบจะต้องข้ามกลับมาจำนวนเท่าเดิม

อิทธิพลทางศิลปกรรม

ประวัติ Bill Viola บิลล์ วิโอลา เป็นดาราในระดับนานาชาติด้านวีดิโออาร์ต ช่วงต้นทศวรรษ 1970 เขาเริ่มใช้โครงสร้างทางเวลาที่ซับซ้อน เช่นในงานชื่อ **สระน้ำสะท้อนภาพ** (1977-1979) ซึ่งบรรยายสถานการณ์ส่วนตัว แม้แต่ในงานชุดแรกวิโอลาก็ได้ผสมผสานองค์ประกอบทางการเล่าเรื่องและองค์ประกอบเชิงสัญลักษณ์ เพื่อเชื้อเชิญให้ผู้ชมมีมุมมองแบบองค์รวม การที่เขาสนใจความลึกซึ้งในยุคคลงมีความสำคัญต่องานของเขาอย่างมาก เขามีแรงบันดาลใจยาวนานจากแนวคิดเกี่ยวกับจิตวิญญาณของ ฮิล เดการ์ต ฟอน บิงเกน, ไมซ์เทอร์ เอ็ทฮาร์ทและโยฮันเนส ฟอน ครอยซ์ และลัทธิลึกลับของตะวันออก เช่น ลัทธิเต๋า พุทธศาสนานิกายเซนและลัทธิซูฟี ฉากที่ปราศจากกาลเวลาและเฟื่องสงบเข้ากันกับงานมีเดีย และภาพที่เกิดจากความลึกซึ้งในรูปแบบของการผนวกจิตวิญญาณเข้ากับพระเจ้า องค์ประกอบภาพและลีลาการเดินในงานวีดิโอ

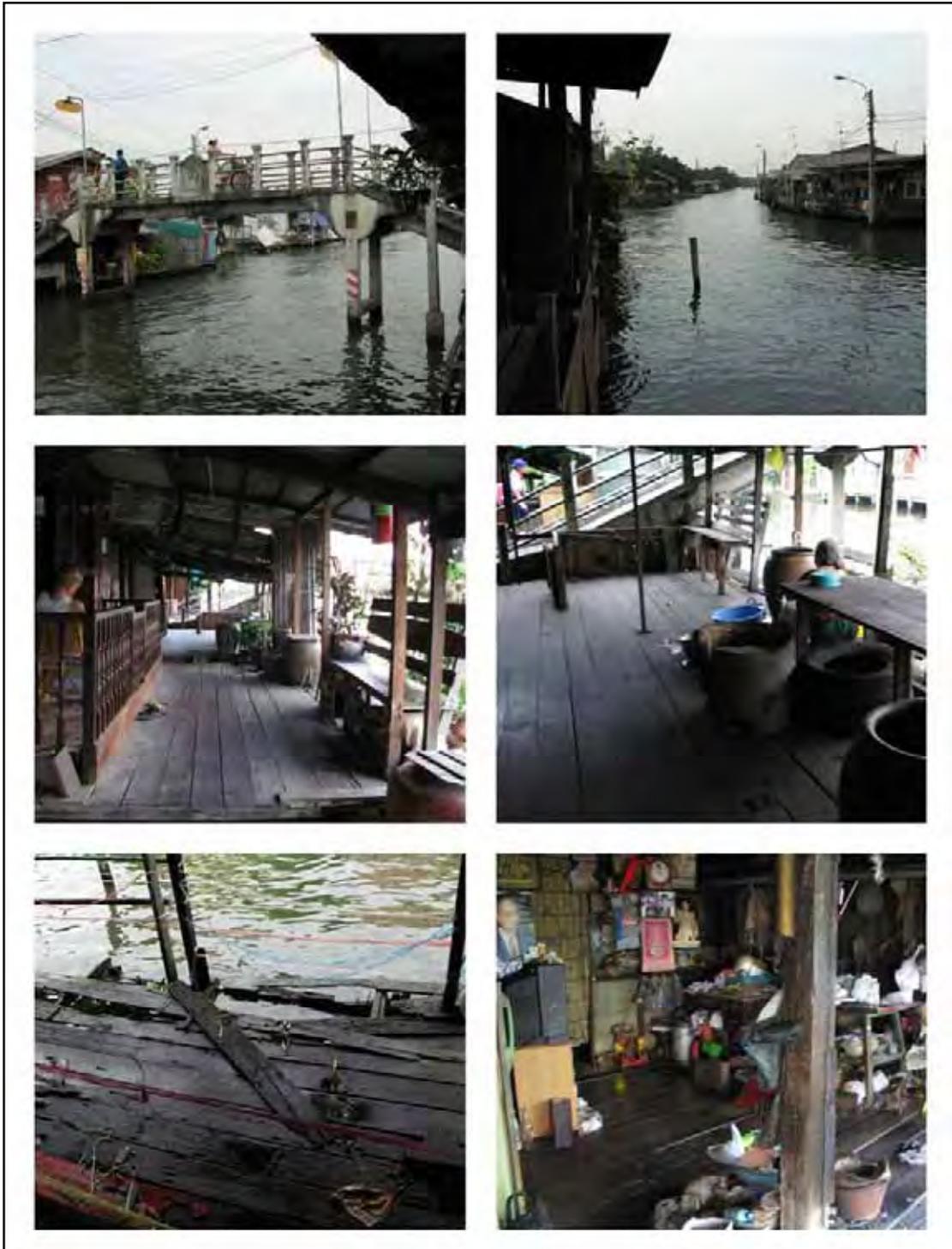
ของวิโอลา ทำให้ผู้ชมมองดูอย่างใช้ความคิดและนึกถึงธรรมชาติของโลกและของมนุษย์ จากการติดตามความคิดเรื่องสิ่งลึกลับ ความเข้าใจจะค่อย ๆ เกิดตามมาอย่างเป็นขั้นตอน

วิโลายังคงสร้างความประหลาดใจแก่ผู้ชมด้วยผลงานวีดีโอที่น่าประทับใจในงานจัดวางเช่น **อีเมอร์เจนซ์** (อุบัติเหตุ) (2002) เชนำเสนอความคิดเชิงประวัติศาสตร์ศิลปะ โดยใช้ชื่อภาพการลงจากไม้กางเขนและการฟื้นคืนพระชนม์ชีพของพระคริสต์ ในแง่ขององค์ประกอบและการใช้สี งานชิ้นนี้ทำให้นักถึงผลงานชิ้นเอกของอิตาลี่ในยุคต้นสมัยใหม่ของโจวานนี เบลลิเน่ และเปียโร เดลลา ฟรานเซสกา โดยวิโอลาใช้กระบวนการทางดิจิทัลนำไปสู่การดำเนินเรื่องที่ซ้ำมาก ๆ งานจัดวางวีดีโอจึงเป็นตัวแทนของภาพสะท้อนเกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ ภาพที่นิ่ง และภาพวีดีโอเคลื่อนไหว

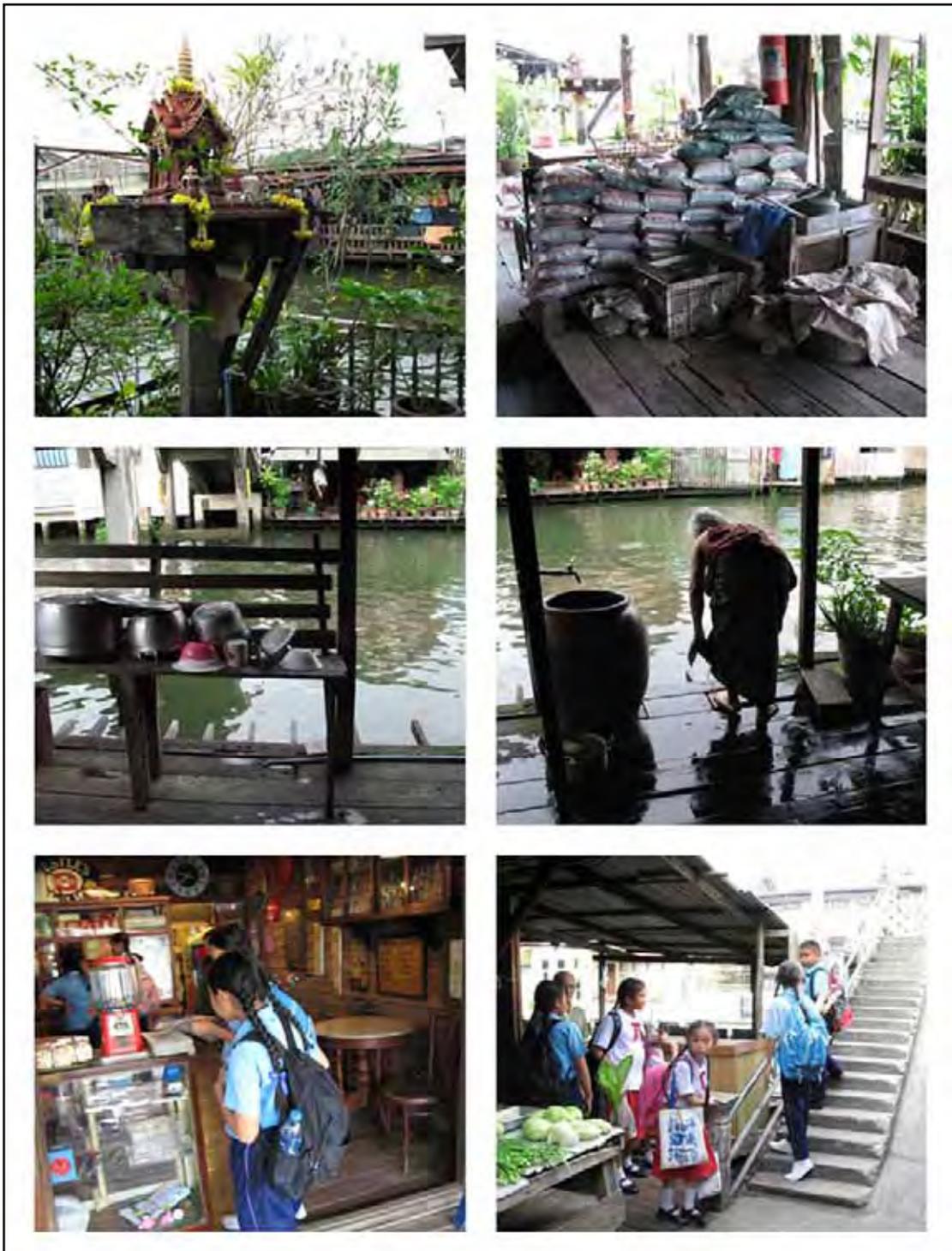
ในงานวีดีโอเทปชื่อ **ผมไม่รู้ว่ามีอะไร** ในทศวรรษ 1980 บทบาทที่สำคัญ ๆ ถูกเล่นโดยแสง ความมืด ภาพนิมิต และสายตา ทั้งในเชิงขององค์ประกอบสื่อและเชิงสัญลักษณ์ ศิลปินใช้เวลาเกือบหนึ่งชั่วโมงครึ่งส่งคลื่นของภาพออกมาในชื่อต่าง ๆ และรูปแบบต่าง ๆ เช่น ทิวทัศน์ ฟาร์ม สัตว์รวมถึงลูกไก่ที่เพิ่งฟักออกมา และควายไปชน สลับกับภาพของชนพื้นเมืองเทียนและตัวศิลปินเอง ซึ่งนั่งอยู่ในสตูดิโอในตอนกลางคืนจดจ่ออยู่กับงาน ซึ่งทำให้นักถึงภาพวาดชื่อ “เดอ จีโอ กาเฟอร์” (1669) ของ ยาน เฮอร์เมีย

สรุปท้ายบท

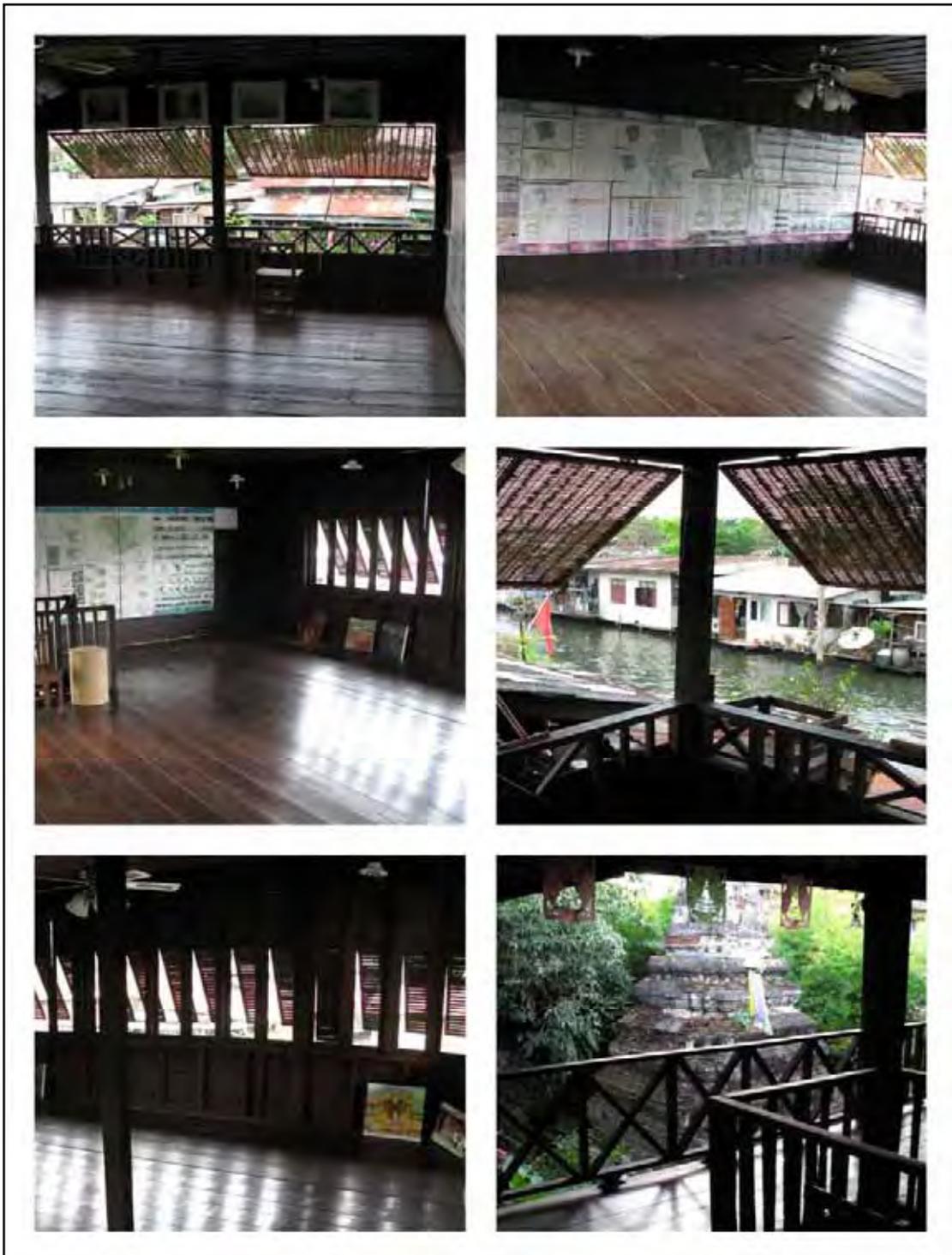
การสร้างสรรคผลงานศิลปะแบบเฉพาะที่ (Site specific) นั้น การศึกษาค้นคว้าข้อมูลของพื้นที่มีความจำเป็น ทั้งในแง่ของเนื้อหาของพื้นที่และการติดตั้งจัดวางผลงาน อาจพบกับข้อจำกัดของพื้นที่อย่างมากมาย อันเป็นปัญหาที่ต้องขบคิดและแก้ไขควบคู่กับการสร้างสรรค์สำหรับข้าพเจ้าแล้วการแก้ไขและการสร้างสรรค์นี้กลายเป็นประโยชน์สำหรับการปฏิบัติงานชุดนี้ อันทำให้ผลงานมีอารมณ์ความรู้สึกที่ผิดแปลกไปจากที่ตั้งใจเอาไว้บ้าง หากแต่เป็นส่วนผสมของการทำงานกับพื้นที่อันแท้จริง

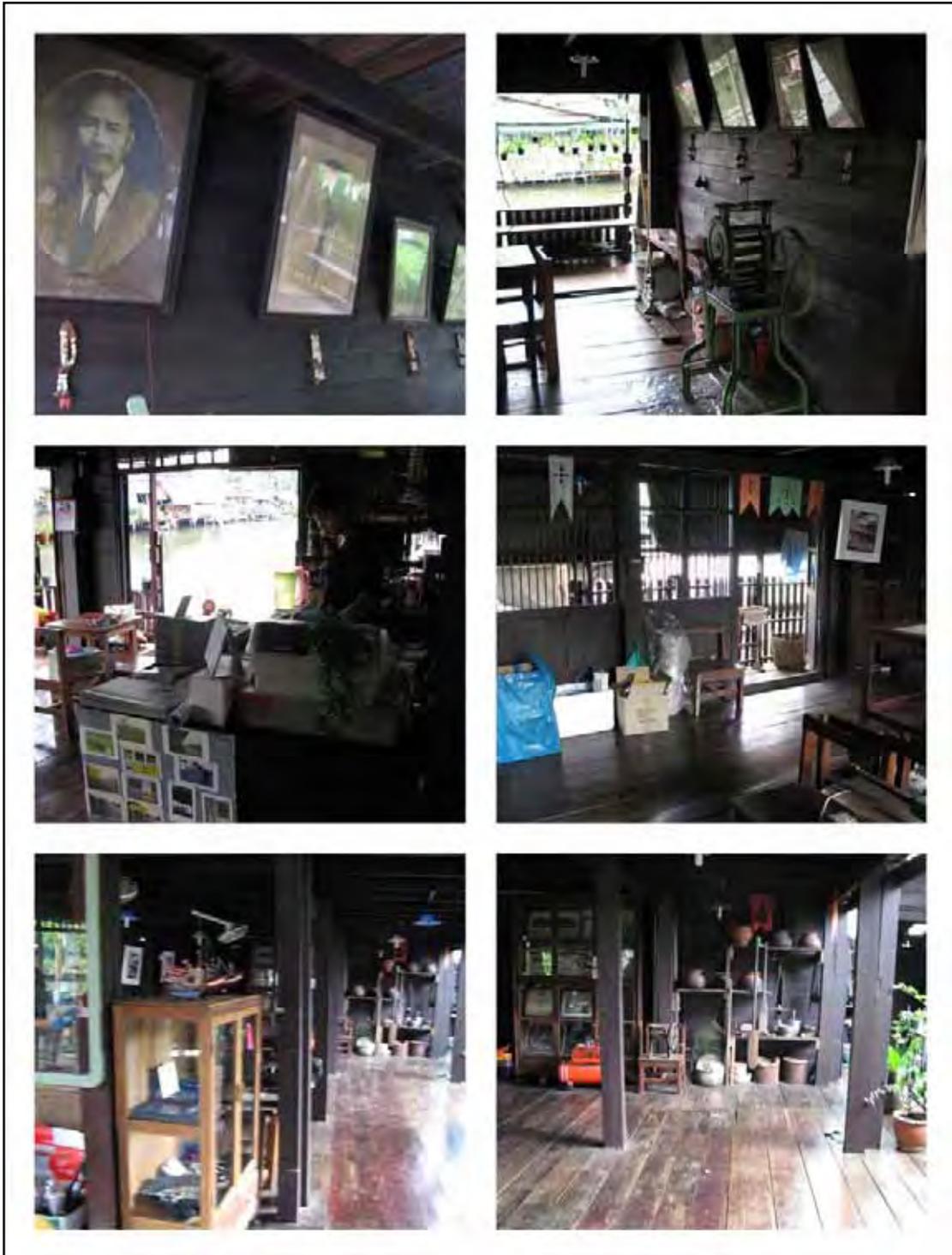
ภาพที่ 1 ลักษณะของพื้นที่บริเวณรอบนอกบ้านศิลปิน

ภาพที่ 2 ลักษณะของพื้นที่บริเวณรอบนอกบ้านศิลปิน

ภาพที่ 3 ลักษณะของพื้นที่บริเวณบ้านศิลปิน

ภาพที่ 4 ลักษณะของพื้นที่บริเวณบ้านศิลป์

ภาพที่ 5 ลักษณะของพื้นที่บริเวณบ้านศิลปิน

ภาพที่ 6 ลักษณะของพื้นที่บริเวณรอบนอกบ้านศิลปิน

ภาพที่ 7 ลักษณะของพื้นที่บริเวณบ้านศีลปิน

ภาพที่ 8 ตระกูลรักรักษาหวาง

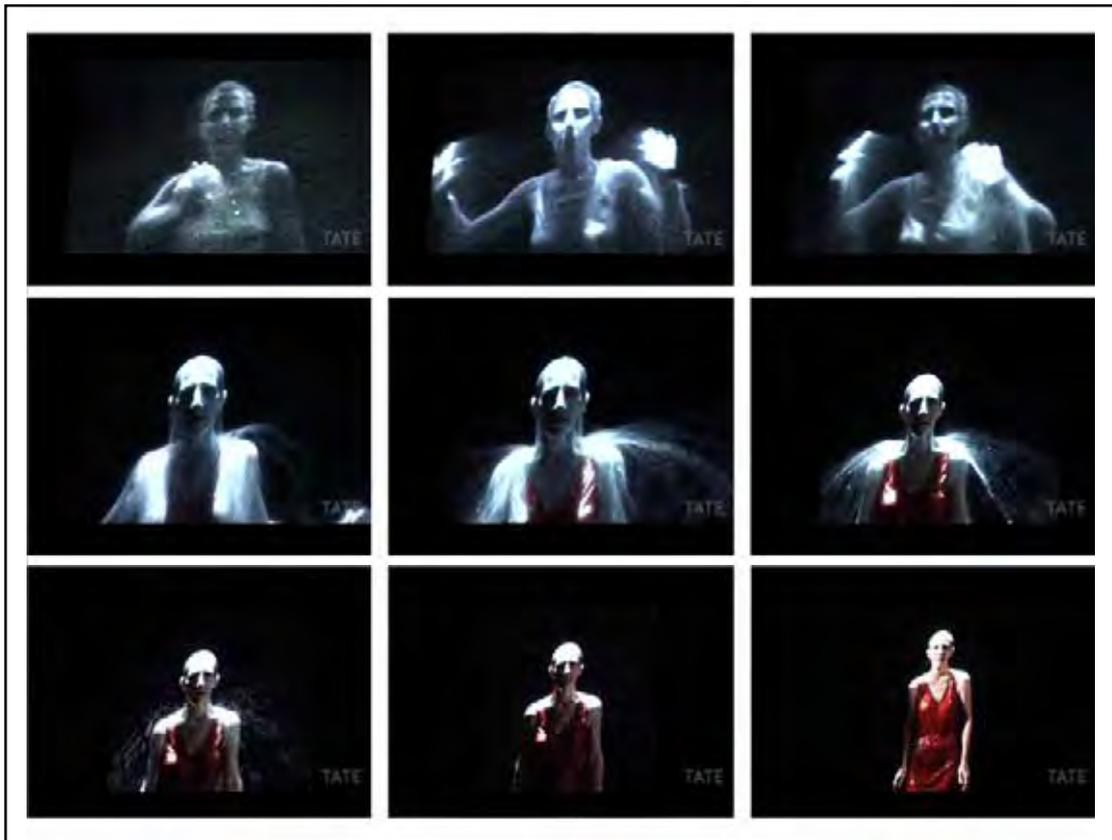
ภาพที่ 9 ลักษณะพิธีงเด็ก

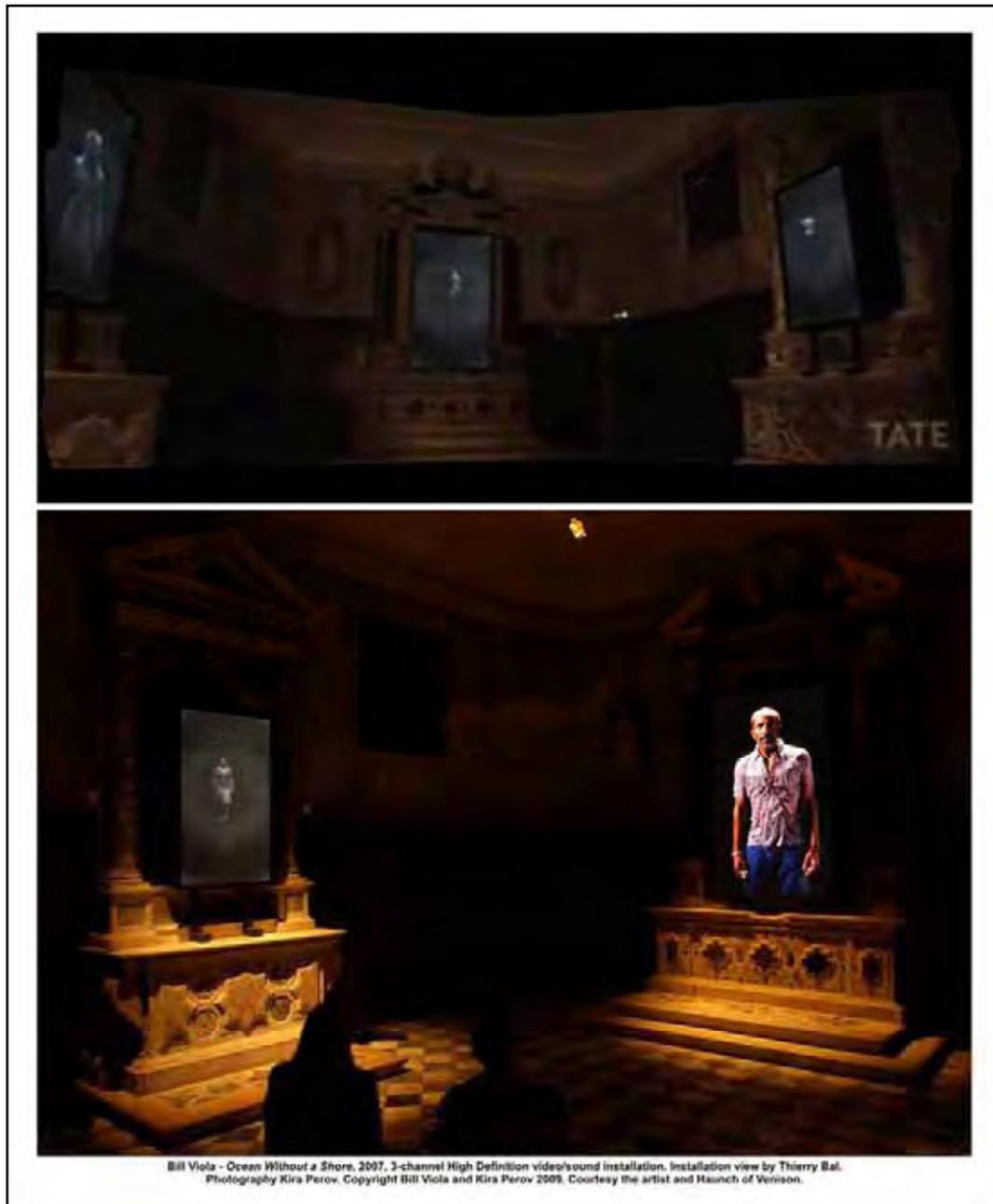
ภาพที่ 10 ตัวอย่างภาพถ่ายที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์

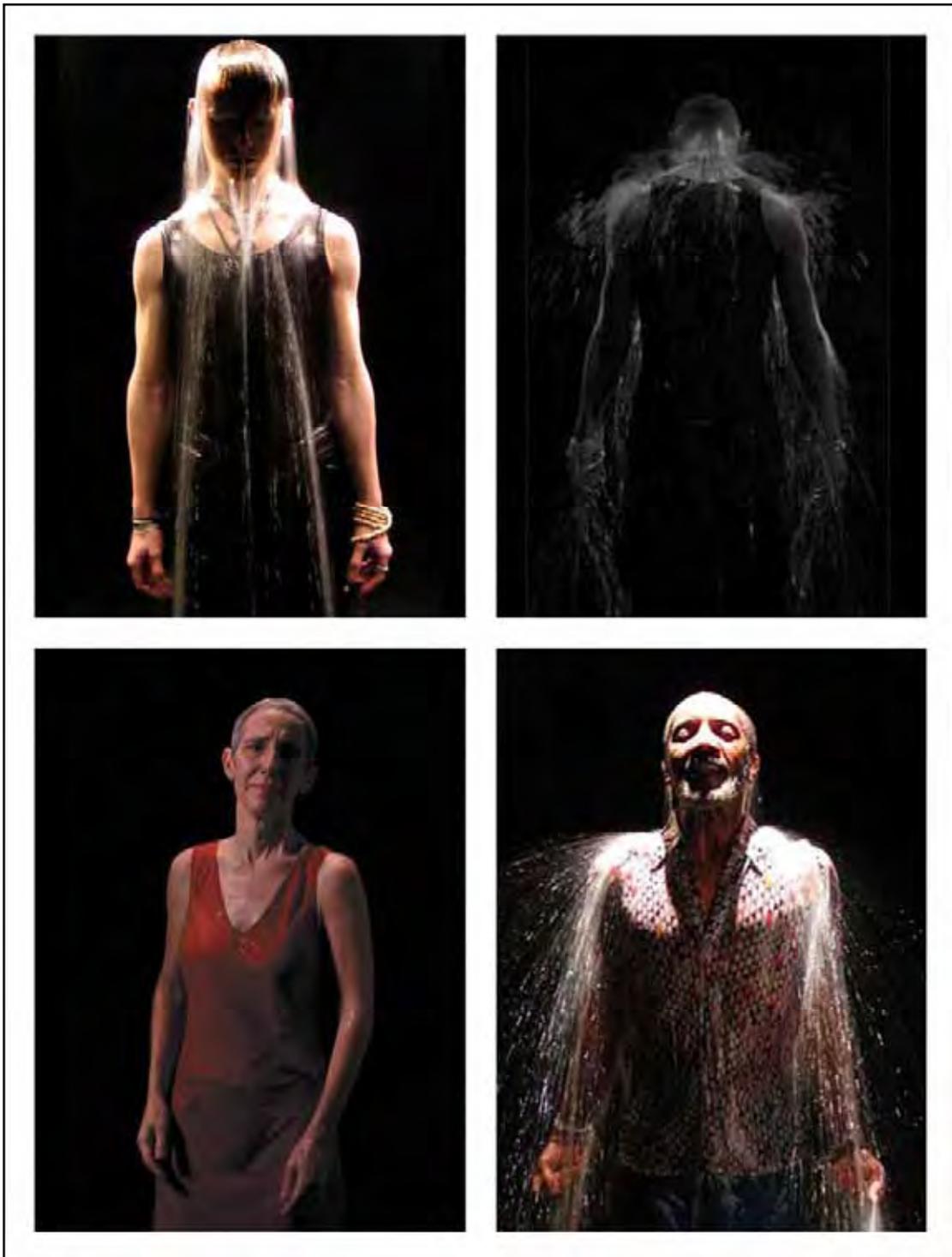
ภาพที่ 11 ลักษณะของการใช้พื้นที่ของ บิล วิโอล่า (bill viola)

ภาพที่ 12 ภาพผลงานของ บิล วิโอล่า (bill viola)

ภาพที่ 13 ภาพผลงานของ บิล วิโอล่า (bill viola)

ภาพที่ 14 ภาพผลงานของ บิล วิโอล่า (bill viola)

บทที่ 3

การดำเนินงานสร้างสรรค์

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ข้าพเจ้าได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความทรงจำที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน ความทรงจำเป็นตัวแทนของโลกภายในของมนุษย์ เราเก็บเรื่องราวต่าง ๆ เอาไว้ในนั้น ภายใต้อ้อมอง ที่บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ เอาไว้มากมาย รวบรวมว่าจะไม่มีที่สิ้นสุด พื้นที่ภายในนั้นกว้างใหญ่ไพศาล เกินกว่าที่เราจะมองเห็นจากภายนอกได้ ความแตกต่างกันระหว่างโลกภายในและโลกภายนอก หรือร่างกายกับจิตใจนั้นเป็นความบังเอิญ ข้าพเจ้าจึงถ่ายทอดออกมาในผลงานศิลปะโดยแบ่งขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ ดังนี้

เนื้อหา

ในด้านของเนื้อหานี้กล่าวได้ว่าเกิดจากความตั้งใจข้างต้นที่ต้องการสร้างผลงาน ในแบบเจาะจงกับพื้นที่ (site specific) นั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตีโจทย์ของพื้นที่ให้ดีเสียก่อน จากการศึกษาประวัติพบว่าบ้านหลังนี้มีอายุกว่าร้อยปีและมีตระกูลร่ำรวยเป็นเจ้าของเสียทอดกันมาถึง 3 รุ่น เดิมบ้านหลังนี้เป็นทั้งบ้านทำทองแล้วยังเป็นร้านขายของชำอีกด้วย เพราะเป็นแหล่งสังสรรค์ในอดีตพอจะจินตนาการถึงความรุ่งเรืองในครั้งก่อนได้ไม่ยากนัก หากแต่ในปัจจุบันเรื่องราวต่าง ๆ ที่ถูกบันทึกเอาไว้เป็นความทรงจำภายในบ้านหลังนี้ หลงเหลือให้เห็นภาพเก่าในอดีตที่ชัดเจนไม่ต่างไปจากรูปถ่ายเจ้าของบ้านทั้ง 4 ภาพนัก ข้าพเจ้าตัดสินใจใช้ภาพทั้ง 4 ในการปฏิบัติงานชุดนี้ ด้วยเหตุที่ว่าอยากให้การเดินทางครั้งนี้ได้บรรจบพบกับเรื่องราวที่เป็นของที่นี่โดยแท้จริง

อีกประการหนึ่งที่สำคัญนั้นคือความพิเศษของบ้านหลังนี้ นั่นคือเป็นบ้านหลังเดียวที่ปรากฏเจดีย์ (มูมไม้สิบสอง) อยู่ตรงใจกลางบ้าน เจดีย์หรือสถูปซึ่งเป็นที่บรรจุอัฐิของคนตาย เป็นเนื้อหาหลักอีกหนึ่งส่วน ที่ต้องการประสานกับเนื้อหาในส่วนของผลงาน กล่าวคือการเชื่อมโยงระหว่างโลกของคนเป็นกับโลกของคนตายนั้นปรากฏผ่านเงื่อนใยหรือพิธีกรรมต่าง ๆ มากมาย เช่นการจุดธูปกราบไหว้ เป็นต้น หากแต่ข้าพเจ้าแล้วการเชื่อมต่อดังกล่าวสามารถทำได้ด้วยขบวนการทางศิลปะเช่นกัน การให้ผู้ชมได้เข้าไปเดินเตร็ดเตร่อยู่ในโลกอีกใบ ซึ่งเป็นโลกภายในหรืออาจเป็นอีกภพโลกสุดแต่ใครจะเรียกขาน แต่สำหรับผลงานชุดนี้แล้วนี่คือ การเดินทางสู่

ความทรงจำของผู้ชมทุกคน หากแต่ปลายทางนั้นอาจไม่เหมือนกัน การสัมผัสรับรู้ในเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใดที่มีความใกล้เคียงกับประสบการณ์ในชีวิตของบุคคลนั้น อาจทำให้เขาคนนั้นได้ย้อนนึกถึงเรื่องราวของเขาเองในอดีต ก็อาจจะเป็นคำตอบที่สมบูรณ์ที่เกิดขึ้นในใจของผู้ชมเอง

ลักษณะของผลงาน

เป็นผลงานในรูปแบบศิลปะจัดวาง (Installation) ร่วมกับพื้นที่ (site specific) โดยการใช้รูปถ่ายเก่าเข้าร่วมกับวัตถุต่าง ๆ เช่น โต๊ะเครื่องแป้ง, บันได, กระจก ฯลฯ และมีการใช้บรรยากาศในผลงานด้วยการควบคุมแสงและหลอดไฟดวงเล็ก การใช้เทคนิคกล้องเข็มฉายภาพลงบนผ้าขาวบาง สุดท้ายคือทำให้ผู้ชมเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของผลงานด้วยการเดินในผลงาน

การดำเนินงาน

ข้าพเจ้าเริ่มต้นการทำงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ด้วยการตระเวนหาพื้นที่อันเหมาะสมในการปฏิบัติงาน โดยตัวพื้นที่นั้นข้าพเจ้าได้ทำการติดต่อไปในหลายพื้นที่ ซึ่งต่างมีเนื้อหาเรื่องราวในแต่ละพื้นที่ที่แตกต่างกันไป หากแต่ข้าพเจ้าตัดสินใจใช้พื้นที่ของบ้านศิลปินคลองบางหลวง ด้วยอายุและเนื้อหาเรื่องราวความเป็นมา โดยเฉพาะความพิเศษของพื้นที่อันมีเจดีย์อยู่ตรงใจกลางบ้าน เป็นสิ่งที่สร้างความประทับใจต่อข้าพเจ้าที่ต้องการเห็นทุก ๆ องค์ประกอบดังกล่าวนั้นรวมเป็นหนึ่งเดียวกับผลงานวิทยานิพนธ์ในชุดนี้ และนั่นคือหนึ่งในความตั้งใจที่ข้าพเจ้าคาดหวังให้เกิดขึ้นในวิทยานิพนธ์ชุดนี้

การศึกษาข้อมูล

1. ทำการศึกษาเนื้อหาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความทรงจำ ทั้งจากหนังสือ - เอกสารต่าง ๆ
2. ลงศึกษาพื้นที่ที่จะใช้ในการติดตั้งผลงาน รวมถึงศึกษาเนื้อหาเรื่องราวที่ติดมากับพื้นที่ด้วย
3. ประเมินเนื้อหาที่ได้จากพื้นที่และปรับผลงานให้มีสัดส่วนเนื้อหาที่สอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกัน
4. ประเมินคุณค่าเนื้อหาและเรื่องราวที่ติดมากับภาพถ่าย

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเชิงทัศนศิลป์

1. **การสร้างภาพร่าง** เนื่องจากผลงานของข้าพเจ้ามีลักษณะเป็นผลงานประเภทศิลปะจัดวาง (Installation) ในการสร้างภาพร่างจึงต้องใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน เพื่อจะใช้จำลองภาพของผลงาน รวมถึงการจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ในผลงาน เพื่อง่ายต่อการดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ ต่อไป

2. **เทคนิคในการสร้างสรรค์** ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า เทคนิคในการแสดงออกนับได้ว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เนื่องจากผลงานต้องแสดงออกถึงความทรงจำที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถจับต้องได้ เทคนิคในการถ่ายทอดดังกล่าวจึงแยกออกได้ดังนี้ เทคนิคกล้องรูเข็ม ข้าพเจ้าได้พัฒนากล้องรูเข็ม ให้สามารถฉายภาพด้วยองค์ประกอบดังนี้

2.1 หลอดไฟ

2.2 ภาพ (สไลด์)

2.3 เลนส์

2.4 ตัวปรับ (Focus)

เพื่อใช้ฉายภาพไปยังวัตถุรับภาพ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ภาพที่มีความชัดเจน หรือพรั่มัวสามารถควบคุมได้จากอุปกรณ์ในชุดนี้

วัตถุรับภาพ เป็นผ้าขาวบาง อันทำให้ภาพที่ปรากฏมีลักษณะที่พรั่มัวไม่ชัดเจน ส่งผลต่อความรู้สึกเลือนลาง กึ่งจริงกึ่งฝัน คลุมเคลือ

การควบคุมแสง ภายในผลงานเมื่อมีการฉายภาพจากกล้องรูเข็มแล้วจำเป็นต้องมีการควบคุมแสงภายในผลงานด้วย ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของภาพที่ปรากฏ

ภาพที่ฉายออกไปมีความคล้ายกับว่าล่องลอยได้ด้วยตัวเอง ส่งผลต่อเนื้อหาของผลงานในแง่ของความเป็นนามธรรมของความทรงจำ

ความมืดสร้างบรรยากาศ และส่งผลต่อเนื้อหาในผลงานด้านอื่น ๆ ส่งผลต่อความรู้สึกของผู้ชมผลงาน

ภาพที่ 15 ผลงานภาพร่าง

ภาพที่ 16 ผลงานภาพร่าง

ภาพที่ 17 รูปแบบต่างๆ ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

บทที่ 4

การพัฒนาและวิธีการสร้างผลงาน

การเดินทางสู่ความทรงจำนั้นอาจตีความไปได้หลายต่อหลายอย่าง การเดินทางที่เกิดขึ้นในลักษณะทางรูปธรรมก็เช่นการเดินทางอยู่ในผลงานชุดนี้ หากแต่การเดินทางอยู่ในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้นั้น ผู้ชมจะได้พบได้สัมผัส รูป, วัตถุ, บรรยากาศ ซึ่งอาจสัมพันธ์ใกล้เคียงกับเรื่องราวของตน จึงทำให้เขาเหล่านั้นได้ย้อนนึกถึงเรื่องราวในอดีตของตนเองขึ้นมา บางครั้งบรรยากาศในผลงานที่ถูกควบคุมแสงจนมืดนี้ อาจทำให้บางคนมีความรู้สึกกลัว และอาจตีความถึงการเดินทางครั้งนี้เป็นการเดินทางสู่อีกภพโลกก็เป็นได้ ซึ่งปลายทางของการเดินทางนั้นอาจแตกต่างไม่เหมือนกันเลยก็เป็นได้ แต่นั่นคือหนึ่งในความตั้งใจที่ข้าพเจ้าคาดหวังให้เกิดขึ้นในวิทยานิพนธ์ชุดนี้

ในส่วนของการสร้างบรรยากาศ ทั้งการควบคุมแสง การเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับแสงไฟ รวมถึงวัสดุต่าง ๆ มาเป็นสื่อในการแสดงออก จากการค้นคว้าและการพัฒนาจึงเห็นผลสำเร็จทางด้านเทคนิค และเนื้อหาประกอบกับการแก้ไขปัญหาในผลงานแต่ละชิ้นที่เกิดขึ้น จึงได้ทำการแบ่งช่วงเวลาของการสร้างสรรค์ผลงานออกเป็น 3 ระยะดังนี้

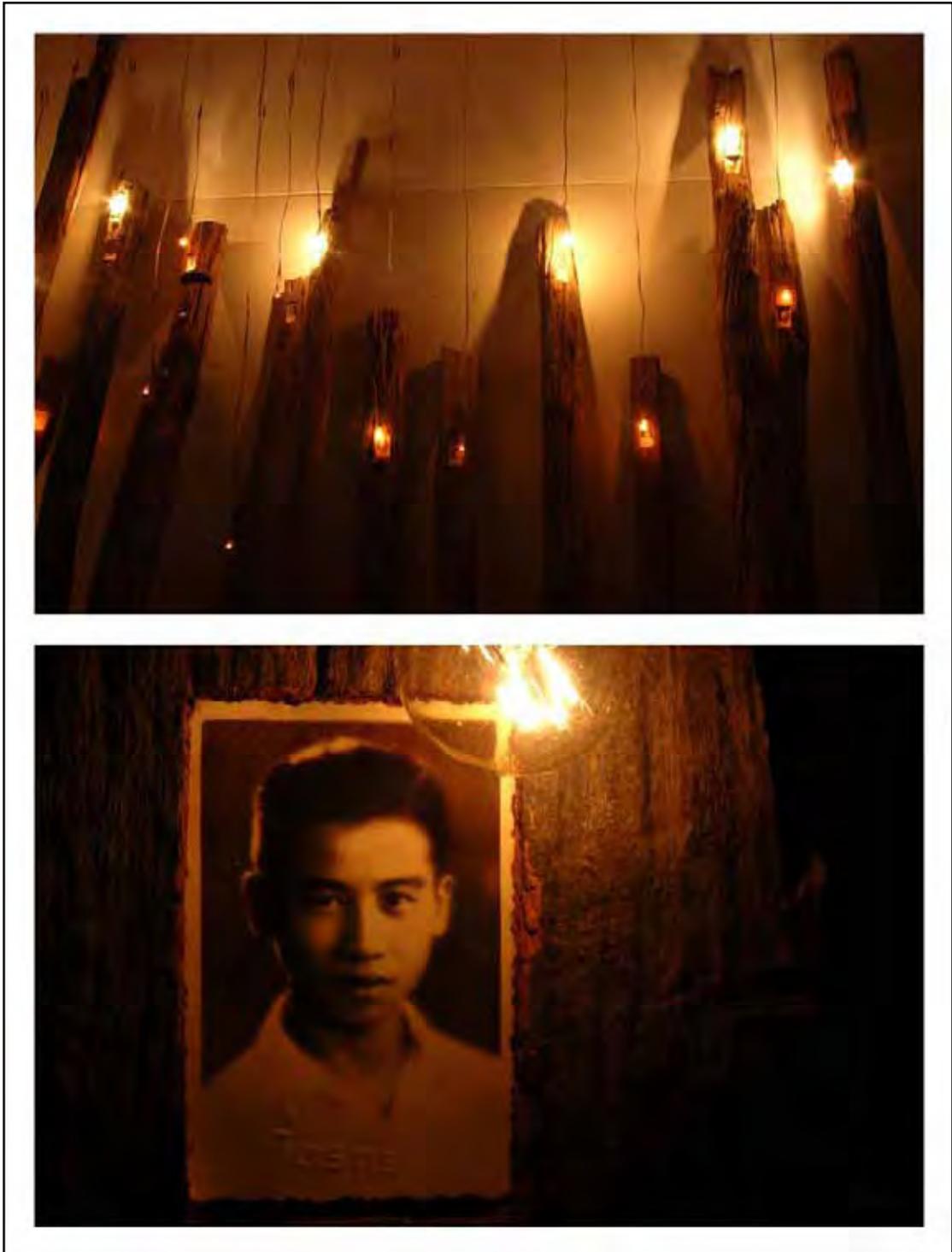
ระยะที่ 1 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานในระยะนี้ เป็นแนวคิดเริ่มต้นจากการทำงานที่เริ่มจากการเลือกวัสดุ และมองหาเนื้อหาที่มีอยู่ในวัสดุนั้น ๆ เช่น ขอนไม้เก่าที่ข้าพเจ้าพบเจอ มีลักษณะผุกร่อนมีร่องรอยของเสี้ยนเป็นล่องลึกไปตลอดทั้งขอน ไม่สามารถนำไปใช้การอันใดได้อีก ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงชีวิตของมนุษย์ที่ย่อมเป็นไปตามสังขารของชีวิต ความไม่สมบูรณ์ของร่างกายเปรียบได้ดั่งคนชรา แนวคิดระยะนี้จึงพูดถึงเรื่องราวของสังขารทางร่างกาย จึงได้นำเอารูปถ่ายเก่ามาฝังเอาไว้ตามขอนไม้ เพื่อเชื่อมโยงเรื่องราวของวัสดุทั้งสองสิ่งเป็นหนึ่งเดียว นอกจากนี้ยังมีการใช้ ประตู่, ฝาไม้เก่า, เส้าไม้, ฝ้าดิบ, หมอน และวัสดุต่าง ๆ เข้ามาร่วมกับภาพถ่ายอีกด้วย

สิ่งที่ข้าพเจ้าได้เริ่มต้นขึ้นในการทำงานในระยะนี้ก็คือ การสร้างบรรยากาศของผลงานให้มีบรรยากาศที่มีอครึม มีการใช้ดวงไฟเล็ก ๆ ให้เป็นตัวกำหนดแสงสว่างภายในผลงาน อันส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกภายในผลงานได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 18 ผลงานระยะที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 19 รายละเอียดของผลงานระยะที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 20 ผลงานและรายละเอียดของผลงานระยะที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 21 ผลงานระยะที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 22 รายละเอียดของผลงานระยะที่ 1 ก่อนนิทรรศน์

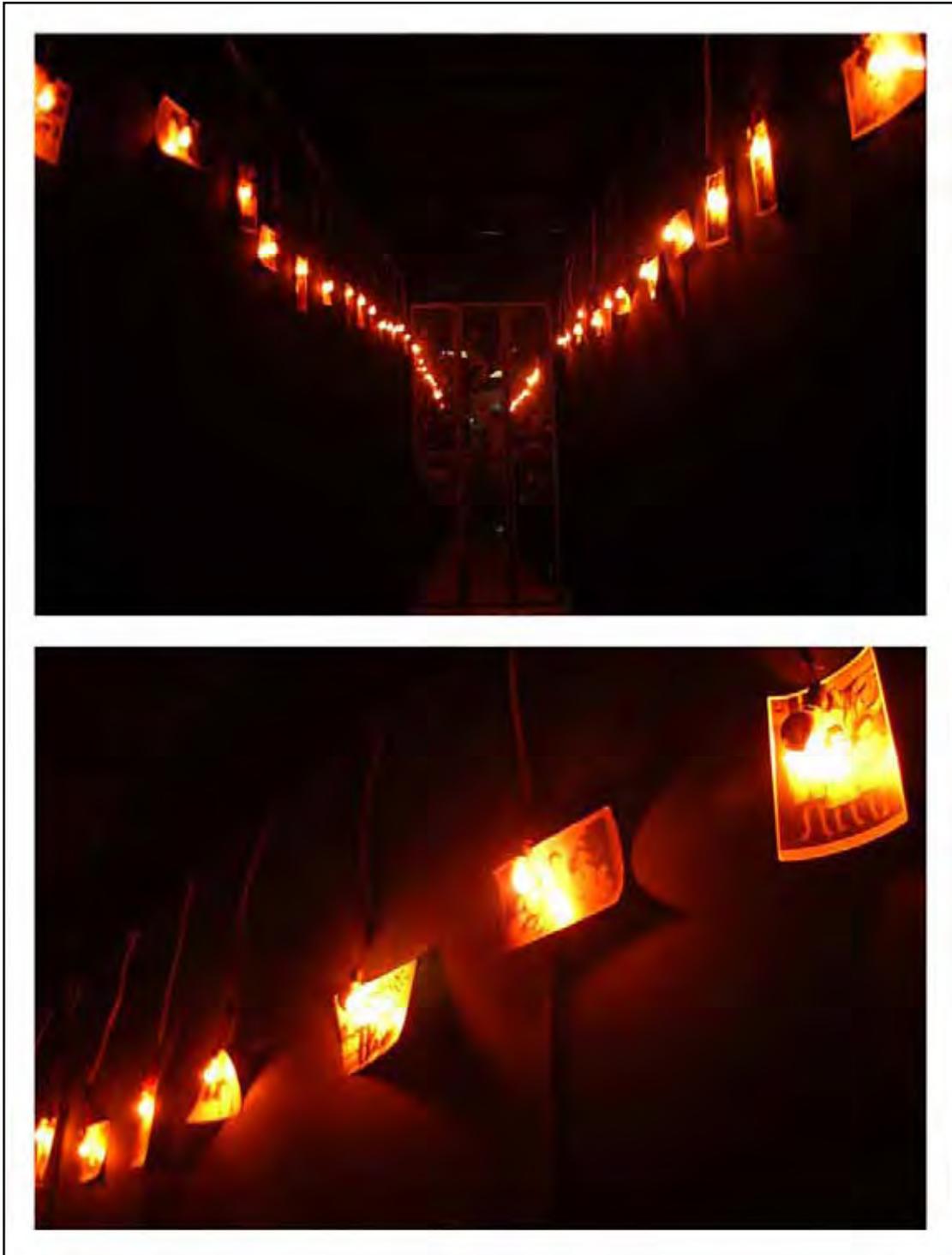
ภาพที่ 23 ผลงานและรายละเอียดของผลงานระยะที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์

ระยะที่ 2 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

จากการปฏิบัติงานในระยะที่ 1 ข้าพเจ้าเริ่มมีการปรับปรุงในด้านเนื้อหาของผลงานให้แคบและลึกลงไปในเรื่องของความทรงจำ ด้วยการปฏิบัติงานในห้องที่มีการควบคุมแสงจนมืดสนิท อันเป็นการหวังผลที่จะเกิดขึ้นจากระบบทางสายตาของผู้ชม กล่าวคือเมื่อผู้ชมผลงานเดินเข้ามาในตัวพื้นที่ของผลงาน สายตาที่เคยชินกับแสงภายนอกซึ่งมีความสว่างกว่า จะเกิดอาการสายตาปรับม่านตาไม่ทัน ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของผลงานในแนว (Interactive) ซึ่งเป็นการกระทำต่อผู้ชมหรือให้ผู้ชมเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน จากสายตาที่พร่ามัว ร่างกายของคนเราก็จะตอบสนองต่อพื้นที่ใหม่ในอีกแบบหนึ่ง เพราะเมื่อปราศจากความคุ้นเคยแล้วนั้น คนเราก็จำเป็นต้องใช้สัญชาตญาณบางอย่างซึ่งหมายถึงการใช้สัมผัสอื่น ๆ เข้ามาทดแทนมากขึ้น สัมผัสทางร่างกาย, สัมผัสทางกลิ่น และสัมผัสทางเสียงมากขึ้น หลังจากนั้นสายตา ก็จะเริ่มปรับตัวเองได้ ก็จะทำให้ผู้ชมเห็นในสิ่งที่อยู่ตรงหน้า

สำหรับข้าพเจ้าแล้วการปฏิบัติงานในความมืดนั้น ก็ยังเปรียบเสมือนการจับเอาความกลัวซึ่งเป็นสารที่ไม่ค่อยได้ใช้มากนักในงานศิลปะ หยิบยื่นให้ผู้ชมอย่างปฏิเสธไม่ได้ อันเนื่องมาจากคนเรานั้นมักมีพื้นฐานกลัวความมืดเป็นทุนอยู่แล้วนั้น เมื่อประกอบเข้ากับรูปถ่ายเก่าเข้าไป ซึ่งตามความเชื่อของคนไทยในสมัยก่อนมีความเชื่อว่าการถ่ายภาพนั้นจะเป็นการดึงดูดยาวิญญาณของเจ้าของภาพเข้าไปในภาพด้วย ซึ่งแม้ว่าความเชื่อดังกล่าวจะเป็นความเชื่อที่มีมาอย่างยาวนานแล้วนั้น หากแต่ยังพบความรู้สึกนั้นอยู่ในจิตใจของเราไม่มากนักน้อย ความมืดยังแบ่งพื้นที่ภายในห้องและนอกห้องทำให้เกิดกลายเป็นพื้นที่ภายนอกและพื้นที่ภายในซึ่งนำมาเปรียบเทียบกัน ภาวะของจิตใจกับร่างกายได้อีกด้วย

ในผลงานระยะที่ 2 ก่อนผลงานวิทยานิพนธ์นี้ ยังมีการใช้วัสดุ เช่น เสาไม้เก่าที่ผุกร่อนเป็นเนื้อหาร่วมกับภาพถ่ายอยู่ในบางส่วน และยังมีการใช้บันได และกระจก เข้ามาในผลงานมากขึ้น แต่สิ่งที่พัฒนาอีกอย่างหนึ่งของผลงานในระยะนี้ก็คือ การฉายภาพผ่านกล้องรูเข็ม เมื่อภาพที่ฉายออกมานั้นตกกระทบลงเป็นแผ่นอะคริลิคขุ่น จะทำให้เกิดความรู้สึกราวกับภาพเหล่านั้นลอยได้ เป็นความรู้สึกที่แปลกใหม่และเริ่มเป็นการตอบโต้กับเทคนิคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในความมืด นอกจากนั้นการเรียงลำดับของเนื้อหาจากช่องทางเดินที่เต็มไปด้วยรูปถ่ายนั้น เมื่อออกมาจากช่องทางเดินก็จะพบกับเนื้อหา ในส่วนที่เป็นเครื่องฉายภาพกล้องรูเข็ม เป็นการผูกโยงผลงานชิ้นหนึ่งไปยังผลงานอีกชิ้นหนึ่ง เสมือนการเดินทางแล้วได้พบเจอผู้คนเหล่านั้นที่ปลายช่องทางเดิน หากแต่การสอดประสานกันของเนื้อหาในจุดอื่น ๆ ยังไม่ได้มีการเชื่อมโยงกันทุกชิ้นไป

ภาพที่ 24 ผลงานและรายละเอียดของผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 25 รายละเอียดของผลงานระยะที่ 2 ก่อนนิทรรศน์

ภาพที่ 26 ผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 27 รายละเอียดของผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 28 รายละเอียดของผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 29 ผลงานและรายละเอียดของผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 30 ผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 31 ผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 32 ผลงานและรายละเอียดของผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 33 ผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 34 ผลงานระยะที่ 2 ก่อนวิทยานิพนธ์

ระยะที่ 3 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์

ผลงานในระยะนี้เป็นการค้นหาพื้นที่ในการติดตั้งผลงาน ด้วยความต้องการของข้าพเจ้าที่ต้องการให้พื้นที่หรืออาคารนั้นเป็นส่วนหนึ่งของผลงาน และงานเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ การค้นหาดังกล่าวจบลงที่ “บ้านศิลปินคลองบางหลวง” การปฏิบัติงานในระยะนี้จึงเป็นการร่วมกับพื้นที่ทั้งในทางด้านเนื้อหาและเทคนิคในการทำงาน พัฒนาการที่เกิดขึ้นในระยะนี้คือการผูกเรื่องราวของตัวผลงาน ทั้งการติดตั้งโดยให้เนื้อหา มีความสอดคล้องกันในแต่ละชั้นงาน เป็นการวางเนื้อหาให้เหมาะสมกับเนื้อที่โดยพื้นที่ในห้องแรกของผลงานที่เนื้อหาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ การเดินทาง และมิติของความทรงจำต่าง ๆ ก่อนจะไปยังห้องที่สอง ซึ่งเป็นรูปถ่ายของเจ้าของ เจ้าของบ้านหลังนี้ทั้งสามรุ่น ซึ่งถือเป็นหัวใจของงานในชุดนี้ โดยเทคนิคในการแสดงออกนั้นมีความคล้ายคลึงกับผลงานในระยะที่ 2 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ โดยจะแบ่งเนื้อหาตามลำดับได้ ดังนี้

บ้าน บ้าน หากแปลตามความหมายของคนทั่วไป อาจหมายถึงที่พักอาศัยของผู้คน หากแต่บ้านในความหมายของผลงานวิทยานิพนธ์ “การเดินทางสู่ความทรงจำ” กลับหมายถึงร่างกาย ด้วยการใช้น้ำบ้านเป็นที่อาศัยอยู่ของผลงาน ไม่ต่างไปจากการที่จิตใจอาศัยอยู่ในร่างกาย และด้วยร่างกาย (บ้าน) ในที่นี้ได้ผ่านเวลาอันยาวนาน ปรากฏร่องรอยการใช้งานผ่านผู้อยู่อาศัย มาหลายต่อหลายรุ่น ร่องรอยทั้งเก่าใหม่ต่างประสานกันกลายเป็นเวลาของปัจจุบัน บ้านหลังนี้จึงเต็มไปด้วย “เวลา” ข้าพเจ้าจึงต้องการนำเนื้อหาเรื่องราวในส่วนนี้ ออกมาถ่ายทอดโดยแบ่งเนื้อหา ออกตามส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ทางเดิน ทางเดินนั้นแบ่งออกเป็น 2 ระยะได้แก่ระยะแรกเป็นทางเดินจากบันไดของชั้นแรกขึ้นไปยังชั้นที่สอง โดยเมื่อผ่านขึ้นมาชั้นที่สองจะพบกับเจดีย์ที่ทำด้วยกระดาษ ซึ่งเป็นเนื้อหาที่วางไว้เพื่อให้ผู้ชมได้รับรู้ว่านับจากนี้การเดินทางเข้าสู่ตัวผลงานได้เริ่มขึ้นแล้ว ถัดจากเจดีย์กระดาษเพียงเล็กน้อยจะเป็นหลอดไฟดวงเล็กที่เรียงตัวพาดผ่านเข้าสู่ประตูของห้องภายในชั้นสอง หลังจากนั้นก็จะเข้าสู่ทางเดินในระยะที่สอง เป็นทางเดินแคบ ๆ ที่เรียงรายไปด้วยภาพถ่ายและหลอดไฟ ทางเดินดังกล่าวมีดลิมผู้ชมจะได้เดินเข้าไปพร้อมกับได้เห็นภาพที่เรียงรายอยู่ข้างทางเดิน และเมื่อสุดทางเดินจะพบกับกระจกแผ่นใหญ่ที่สะท้อนแสงไฟเข้าไป คล้ายกับว่าทางเดินดังกล่าวได้ทอดตัวเข้าไปภายในได้อีก เป็นเนื้อหาที่พูดถึงมิติที่ซับซ้อนอยู่ในจิตใจของมนุษย์เรา และเมื่อเดินออกจากช่องทางเดินทั้งสองก็จะพบกับเนื้อหาต่อไป

บันไดกระจก บันไดที่พาดผ่านมิติหนึ่งสู่มิติหนึ่ง เป็นการพูดถึงมิติลึกลับที่มีอยู่ภายในจิตใจของเรา เป็นภาวะที่บางครั้งเราเองไม่รู้ด้วยซ้ำว่ามีความทรงจำเหล่านั้นอยู่ หรือบางครั้งก็

อาจจะเป็นภาวะรู้ตัวบ้างไม่รู้ตัวบ้าง ข้าพเจ้าหยิบยืมทฤษฎีจิตวิเคราะห์ที่พูดถึงระดับของจิตใจใน 3 ระดับ ได้แก่ Id, Ego และ Super ego เนื้อหาในส่วนนี้เปรียบเทียบกับจิตใจในระดับลึก ซึ่งอาจจะ เป็นคล้ายกับ Id ซึ่งมักจะถูกจิตใจในระดับอื่นกดทับเอาไว้

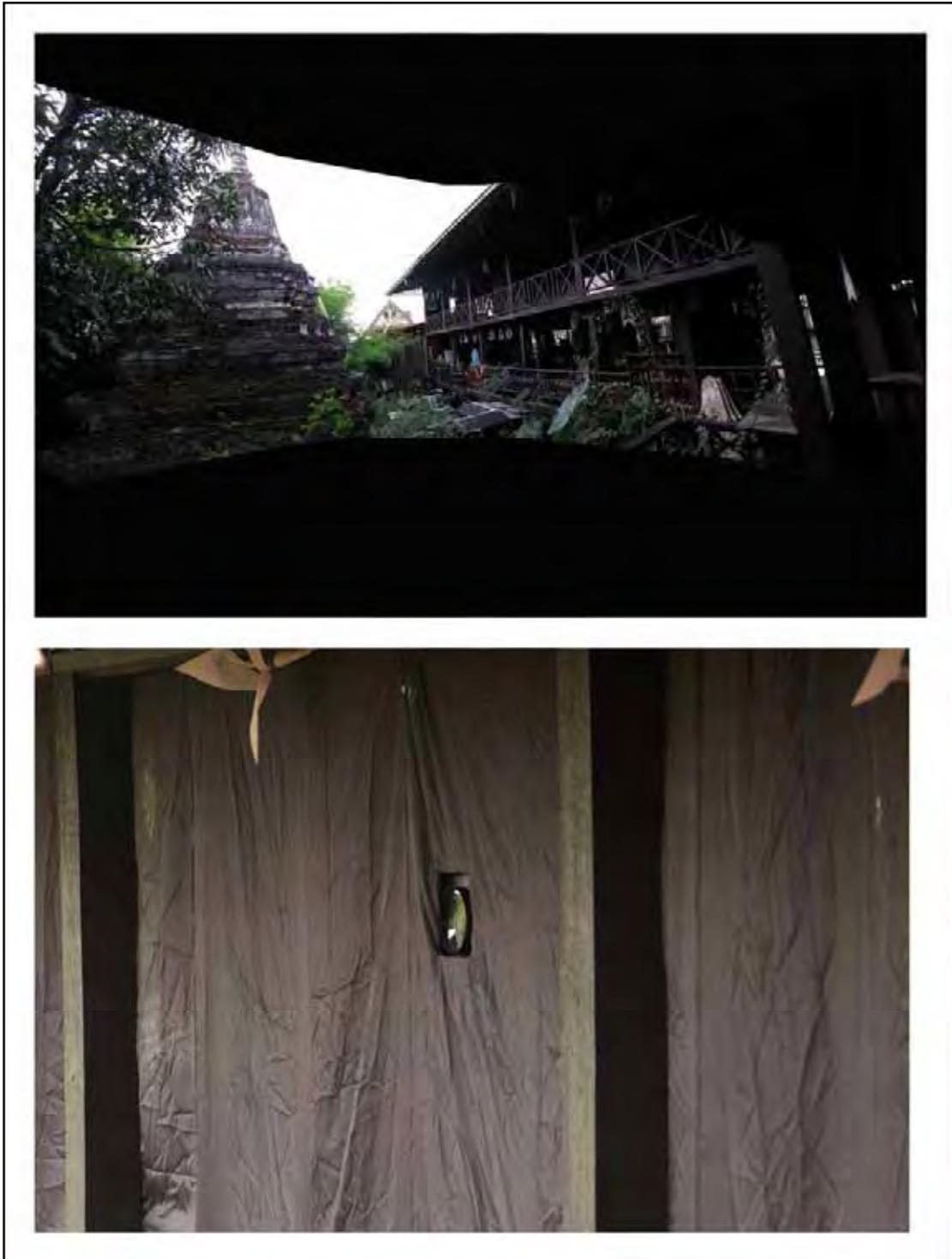
และผลงานชิ้นนี้ยังมีที่มาที่ประกอบไปด้วย ความเชื่อในเรื่องของงูเด็กอีกด้วย พิธีกรรมของงูเด็กนั้นมีขั้นตอนที่มีความสำคัญ คือขั้นตอนการเดินข้ามสะพาน ด้วยความเชื่อที่ว่า สะพานดังกล่าวจะพาไปสู่ปรโลก (ดินแดนของคนตาย) ซึ่งจะเดินทางข้ามผ่านไปได้ก็ต่อเมื่อมีพระ จินเป็นผู้นำทางไป ในความเชื่อเรื่องนี้เอง ข้าพเจ้าประสบการณ์ตอนข้าพเจ้ายังเด็กเนื่องในงานศพ ของทวดของข้าพเจ้า ประสบการณ์ดังกล่าวมีผลต่อจิตใจของข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก รวากับว่า ข้าพเจ้าและครอบครัวได้เดินทางข้ามดินแดนของโลกปัจจุบันไปสู่โลกของคนตายได้จริง และเมื่อ ข้าพเจ้าปฏิบัติงานในชุดนี้ จึงย้อนนึกถึงประสบการณ์ดังกล่าว และนำมาถ่ายทอดในผลงาน

ตู้และผ้าดำ โต๊ะเครื่องแป้งเป็นเครื่องใช้ชนิดหนึ่งที่มีอยู่ทุกครัวเรือน ความสัมพันธ์ ของผู้ชมที่มีต่อวัตถุชิ้นนี้ย่อมมีมากน้อยแตกต่างกันไป โต๊ะเครื่องแป้งที่ข้าพเจ้าจัดวางรูปภาพเก่า ให้อยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ชมได้รับชมนั้นถูกปกคลุมด้วยผ้าดำอีกชั้นหนึ่ง โดยภายในได้ส่อง แสงสว่างด้วยหลอดไฟดวงเล็ก ทำให้เกิดภาพที่เห็นจากภายนอกมีลักษณะของโต๊ะเครื่องแป้งที่ เลื่อนราง แต่ก็ยังสังเกตเห็นได้ถึงโครงสร้างและรับรู้ว่าเป็นสิ่งนั้นคืออะไร อันเป็นเทคนิคหนึ่งที่ทำให้เกิด เนื้อหาในส่วนนี้ขึ้นมา โดยเนื้อหาที่พูดถึงความเลื่อนรางของความทรงจำบางส่วนซึ่งเป็นเรื่อง ธรรมดาที่ความทรงจำของคนเรานั้นจะมีความชัดเจนหรือเลื่อนรางไปตามเวลา

เจดีย์ เจดีย์ในความหมายของข้าพเจ้าเจดีย์หรือสถูปเป็นสถานที่ของคนตาย เป็น ตัวแทนของ อีภภพโลก ข้าพเจ้าจึงถ่ายทอดผลงานออกมาในผลงานด้วยการให้ภาพของเจดีย์นั้น สะท้อนผ่านเลนส์และตกกระทบลงบนแผ่นกระดาษ จนเกิดเป็นภาพกลับหัวด้วยเทคนิคดังกล่าว นั้นข้าพเจ้ามุ่งเน้นที่จะแสดงออกถึงเนื้อหา ของมิติที่มีอยู่ในผลงานเนื่องจาก ผู้ชมผลจะมองภาพนี้ ได้ต่อเมื่อตัวเขาอยู่ภายในผลงานซึ่งเป็นห้องชั้นสองที่ถูกปิดทึบ และเจาะรูเพียงเพื่อใช้แสงลอด ผ่านเข้ามา เพื่อให้ปรากฏภาพนั้นได้ แสงแดดและภาพที่ปรากฏในเวลาที่ถูกผู้ชมได้สัมผัสจึงเป็น เนื้อหาอีกส่วนหนึ่ง ที่กล่าวถึงการเชื่อมต่อระหว่างโลกของความเป็นจริงและโลกภายในจิตใจของ เรา ภาพนี้ปรากฏขึ้นในลักษณะกลับหัวนั้นก็เพื่อเป็นอีกเนื้อหาหนึ่งที่ข้าพเจ้าตั้งใจนำเสนอในผลงานชุด นี้ โดยการเปรียบเทียบว่าโลกอีกใบหนึ่งของเรา ที่อยู่อีกฝากฝั่งหนึ่งของตัวเราเป็นฝากของจิตใจ นั้น (อดีต) มีการทำงานที่คล้ายคลึงกับโลกปัจจุบัน แต่เป็นโลกที่เวลาได้เดินทางผ่านไปแล้ว ตั้ง นั้นข้าพเจ้าจึงทดแทนโลกดังกล่าวด้วยกระจกบังด้วยการกลับหัวบ้าง เพื่อแสดงให้เห็นถึงว่าโลก

ภายในนั้นแท้จริงแล้วหาได้อยู่ห่างไกลตัวเราแต่อย่างไร แต่เป็นโลกที่อยู่บนทางคู่ขนานกันกับโลกของความเป็นจริง

ภาพ ผลงานในห้องชุดที่สองเป็นเนื้อหาในชั้นชุดท้าย เป็นรูปถ่ายของเจ้าของบ้านหลังนี้ ด้วยเทคนิคกล้องรูเข็มฉายภาพใส่ผ้าขาวบางทำให้ภาพที่ปรากฏออกมาดูเลือนลางไม่ชัดเจน เพื่อต้องการให้เกิดเนื้อหาของระดับของความทรงจำหรือแม้แต่ระยะเวลาที่ยาวนานจนทำให้ภาพเหล่านั้นเลือนลางเต็มที เป็นความทรงจำที่ผ่านเวลามาอย่างยาวนาน และเราได้เดินทางเข้าไปพบเจอพวกเขาเหมือนได้ไปเยี่ยมเยือนพวกเขา หลังจากหลับใหลมาอย่างยาวนานในบ้านหลังนี้

ภาพที่ 35 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 36 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 37 ผลงานวิทยานิพนธ์

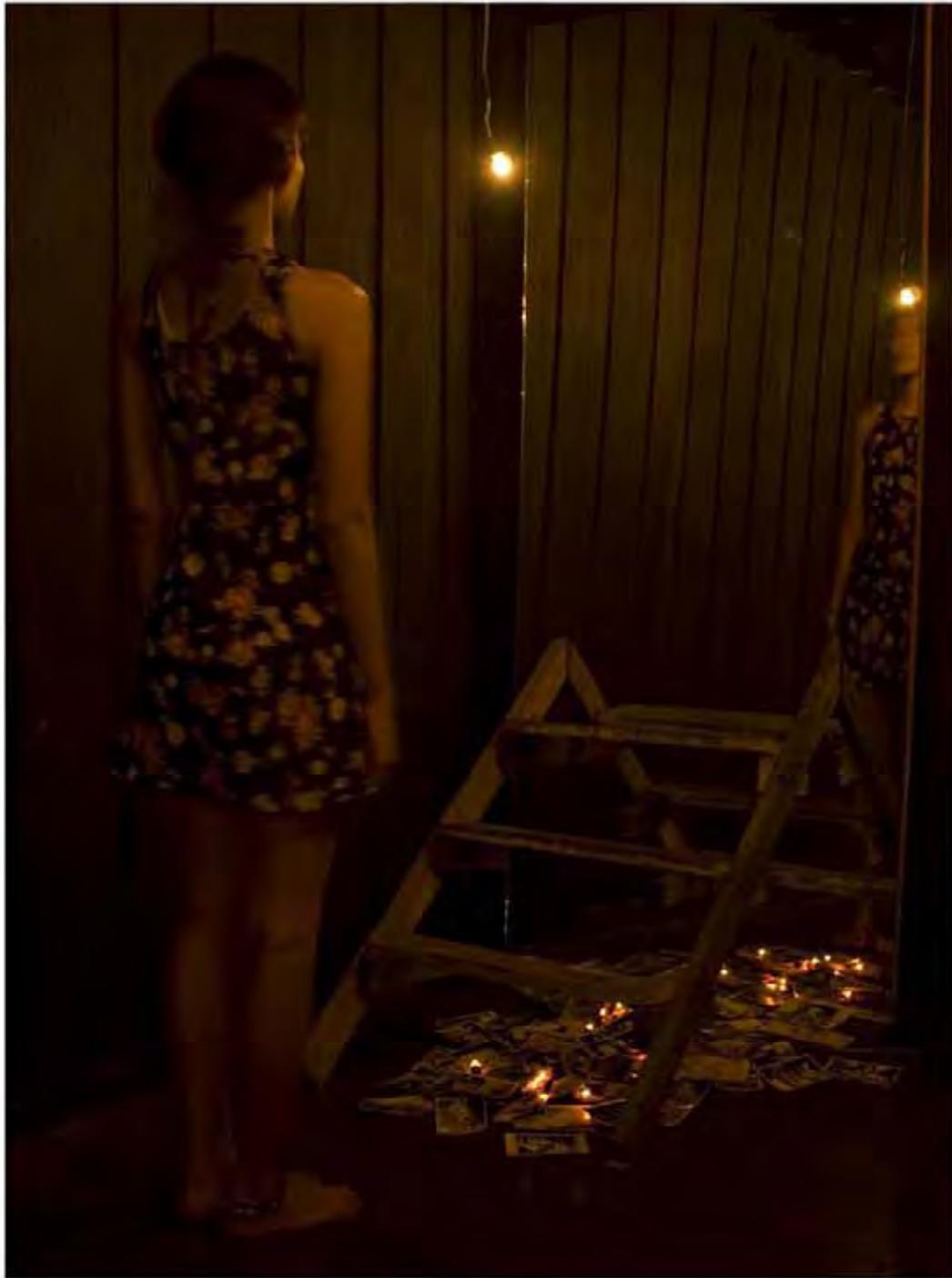
ภาพที่ 38 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 39 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 40 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 41 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 42 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 43 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 44 ผลงานวิทยานิพนธ์

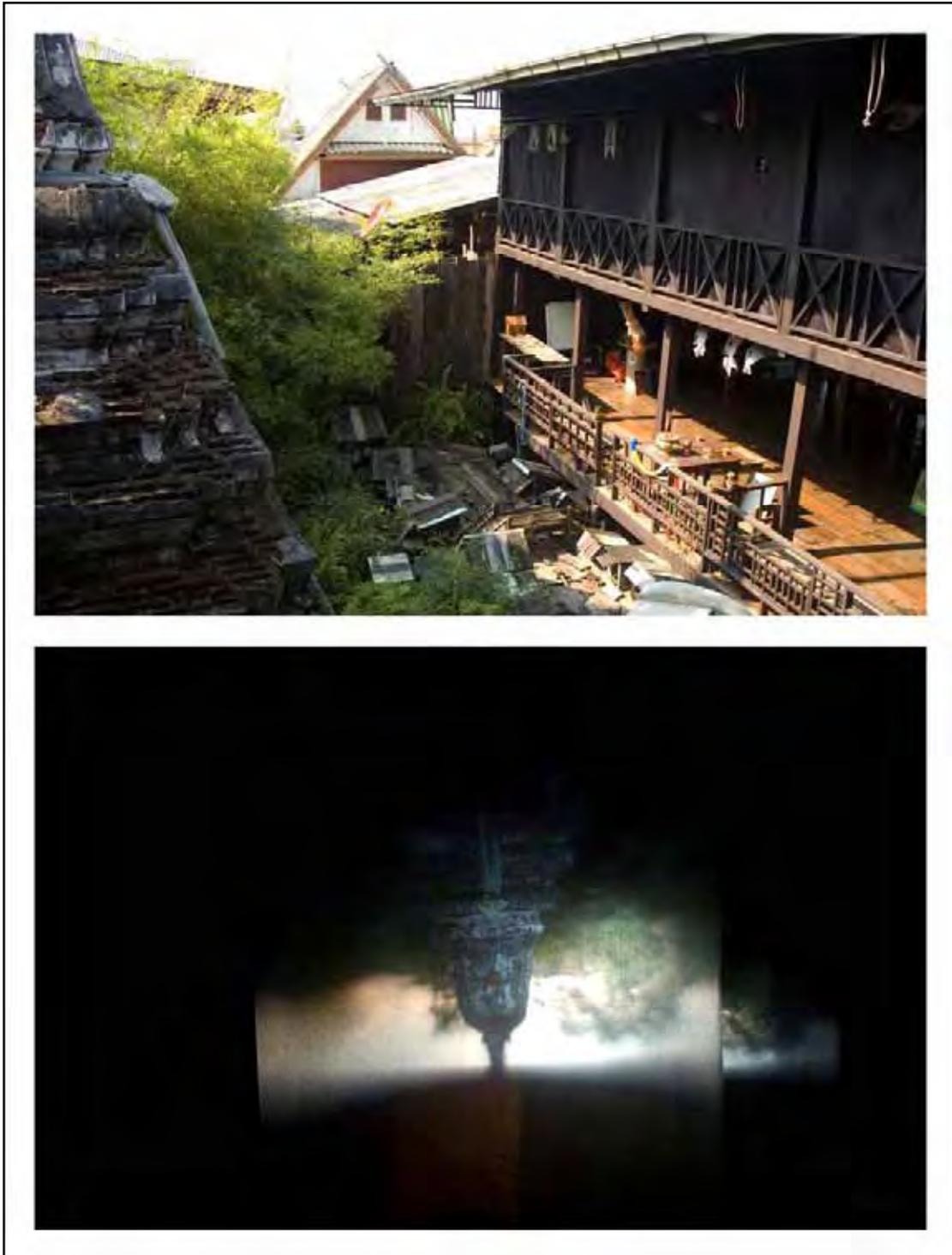
ภาพที่ 45 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 46 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 47 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 48 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 49 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 50 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 51 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 52 ผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 53 รายละเอียดของผลงานวิทยานิพนธ์

บทที่ 5

บทสรุป

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “การเดินทางสู่ความทรงจำ” ข้าพเจ้ามุ่งเน้นที่จะถ่ายทอดเรื่องราวของความทรงจำ ซึ่งถือได้ว่ามีส่วนสำคัญต่อการดำรงชีวิต เพราะมนุษย์เราไม่สามารถที่จะเลือกเก็บเฉพาะเรื่องดี ๆ ของชีวิตไว้เพียงเท่านั้น แท้จริงแล้วทุก ๆ เรื่องราวที่ผ่านเข้ามาในชีวิตล้วนต่างมีความสำคัญด้วยกันทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับเราที่จะทำความเข้าใจในส่วนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งสุขและทุกข์อันผสมปนเปในชีวิต

ความทรงจำจึงทำหน้าที่คล้ายกระจกเงาที่ส่องสะท้อนให้เห็นถึง คุณค่าความเป็นมนุษย์ในทุกคน ความจำเป็นของชีวิตที่จะต้องมีการเดินต่อไปข้างหน้าบนหนทางคู่ขนานของกาลเวลาที่ไม่อาจหมุนเวียนและหวนคืน ความผิดพลาดต่าง ๆ ก็ไม่สามารถแก้ไขสิ่งใดได้อีก ความทรงจำจึงเป็นเสมือนบทเรียนแห่งชีวิต ที่เราจะเลือกและปรับใช้ต่อตนเองอย่างไรในปัจจุบันขณะ เพื่อจะไม่ซ้ำรอยความผิดพลาดต่าง ๆ ที่เป็นมาในอดีต

บรรณานุกรม

พจนา จันทร์สันติ. **คาร์ล กุสตาฟ ยุง**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คบไฟ, 2551.

อิทธิพล ตั้งโฉลก. **แนวทางการสอนและสร้างสรรค์กิจกรรมชั้นสูง**. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2550.

ซิลเวีย มาร์ติน. **วิดีโออาร์ท**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเดอะเกรทไฟน์อาร์ท จำกัด, 2552.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายปรัชญา ลดาชาติ
เกิด วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ. 2525
ที่อยู่ 36/9 ซอย3 ถนนแสงศรี อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

ประวัติการศึกษา

- ร.ร.ไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง (จิตรกรรม)
- สำเร็จการศึกษาศิลปมหาบัณฑิต สาขาจิตรกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการแสดงผลงาน

- พ.ศ. 2553 - นิทรรศการ การเดินทางสู่ความทรงจำ ณ บ้านศิลปินคลองบางหลวง กรุงเทพฯ
- พ.ศ. 2548 - นิทรรศการศิลปกรรมวันเกิดเพาะช่าง 92 ปี
- นิทรรศการศิลปกรรม ทศนศิลป์ราชมงคลสัมพันธ์
 - นิทรรศการศิลปปะนิพนธ์ ครั้งที่ 5 ของนักศึกษาคณะศิลปกรรม สาขาจิตรกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์ วิทยาเขตเพาะช่าง
 - การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 51
 - การแสดงศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ 17 ของบริษัท โตชิบา ประเทศไทย จำกัด
- พ.ศ. 2547 - การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยศิลปินรุ่นใหม่ ครั้งที่ 21
- การแสดงศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ 16 ของบริษัท โตชิบา ประเทศไทย จำกัด

เกียรติประวัติ

- พ.ศ. 2548 - รางวัลดีเด่น นิทรรศการศิลปกรรมวันเกิดเพาะช่าง 92 ปี
- รางวัลดีเด่น ทศนศิลป์ราชมงคลสัมพันธ์

- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 3 เหรียญทองแดง ประเภทสื่อประสม
การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ
- รางวัลดีเด่น การประกวดศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ 17
ของบริษัท โตชิบา ประเทศไทยจำกัด
- พ.ศ. 2547 - รางวัลเกียรติบัตรสี “ศิลปากรประดิษฐ์”การแสดงศิลปกรรมร่วมสมัย
ศิลปินรุ่นใหม่ ครั้งที่ 21
- รางวัลดีเด่น การประกวดศิลปกรรม “นำสิ่งที่ดีสู่ชีวิต” ครั้งที่ 16
ของบริษัท โตชิบา ประเทศไทยจำกัด